

Mateřská škola se speciálními třídami DUHA
150 00 Praha 5 – Košíře, Trojdláná 1117,
příspěvková organizace
tel.: 257 218 179
mobil: 602 859 251
<http://www.skolkaduha.cz>
e-mail: skolka.duha@seznam.cz
IČO: 70 10 77 42

Č.j.: ŘMŠ/124/2021

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„ČLOVÍČEK A ŠEST BAREV DUHY... „

Tento ŠVP PV je platný od školního roku 2021/2022 na pracovní období 5 let

Účinnost od 1. září 2021

Mgr. Ludmila Mašková
ředitelka školy

Na tvorbě Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem „Človíček a šest barev duhy...“ participovali všichni pedagogičtí zaměstnanci mateřské školy pod vedením ředitelky školy Mgr. Ludmily Maškové, ŠVP PV byl schválen pedagogickou radou dne 25.8.2021. Do oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávání dětí nadaných a pedagogická diagnostika navíc své Know-how, speciálně pedagogické znalosti a dovednosti, vložili speciální pedagogové školy PhDr. Jana Vlachová a Mgr. Martina Skleničková. Kurikulum mateřské školy obsahuje všechny podstatné prvky formálního, neformálního a skrytého kurikula.

O B S A H:

I. PREZENTAČNÍ ČÁST

- I.1 Identifikační údaje
- I.2 Obecná charakteristika školy
- I.3 Podmínky vzdělávání
 - I.3.1 Věcné podmínky
 - I.3.2 Životospráva
 - I.3.3 Psychosociální podmínky
 - I.3.4 Organizace
 - I.3.5 Řízení mateřské školy
 - I.3.6 Personální a pedagogické zajištění
 - I.3.7 Spoluúčast rodičů
 - I.3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - I.3.8.1 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - I.3.8.2 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
 - I.3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných
 - I.3.10 Vzdělávání dětí od dvou do tří let
 - I.3.10.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
- I.4 Organizace vzdělávání
 - I.4.1 Organizace vzdělávání v jednotlivých třídách
 - I.4.2 Příjímání řízení
 - I.4.3 Individuální vzdělávání
 - I.4.4 Distanční vzdělávání
- I.5 Charakteristika vzdělávacího programu (formy, cíle, koncepce)
 - I.5.1 Zaměření školy
 - I.5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
 - I.5.3 Metody a formy vzdělávání
 - I.5.4 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - I.5.5 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole
 - I.5.6 Systém péče o děti nadané
 - I.5.7 Systém péče o vzdělávání dětí od dvou do tří let

II. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

- II.1 Hlavní pedagogický záměr
- II.2 Projekt a realizace: „Človíček a šest barev duhy...“
- II.3 Doplňující programy a projekty

III. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

- III.1 Evaluace a autoevaluace v mateřské škole
 - III.1.1 Přehled základních evaluačních činností
 - III.1.2 Metody a prostředky evaluace
 - III.1.3 Časový plán evaluační činnosti
- III.2 Evaluační formuláře

Přílohy:

- 1. Organizace dne v MŠ
- 2. Pravidla vedení třídní dokumentace
- 3. Bezpečnostní opatření při práci s dětmi v MŠ
- 4. Zásady pro pobyt dětí venku
- 5. Zásady školního stravování a omlouvání dětí
- 6. Prolínání oblastí a očekávané výstupy
- 7. Evaluační záznam o dítěti
- 8. Individuální výchovně vzdělávací plán
- 9. Plán pedagogické podpory
- 10. Plán spolupráce mezi učitelkou asistentem pedagoga
- 11. Bublínový diagram prolínání IB

12. Plán pro děti s OŠD
13. Charakteristika třídy
14. Závěrečná evaluace integrovaných vloků
15. Závěrečná evaluace IB - kompetence
16. Autoevaluace – pedagogové
17. Celkové hodnocení školy – ředitelka
18. Kritéria evaluace ŠVP – soulad ŠVP PV a RVP PV
19. Přehled oblastí pro individuální vzdělávání
20. Povinnosti učitelky mateřské školy
21. Plán pedagogické činnosti – AP
22. Plán pedagogické činnosti – učitelka
23. Plán pedagogické činnosti – společný
24. Plán pedagogické činnosti – speciální pedagog
25. Slovníček použitých výrazů

Použité zkratky:

♣ ŠVP PV	Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
♣ RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
♣ TVP	třídní vzdělávací plán
♣ IB	integrovaný blok
♣ MŠ	mateřská škola
♣ ZŠ	základní škola
♣ ŠJ	školní jídelna
♣ PPP	pedagogicko – psychologická poradna
♣ ŠPZ	školské poradenské zařízení
♣ SPC	speciálně pedagogické centrum
♣ DVPP	další vzdělávání předškolních pracovníků
♣ AP	asistent pedagoga
♣ IVP	individuální vzdělávací plán
♣ PLPP	plán pedagogické podpory
♣ PO	podpůrná opatření
♣ ŠZ	školský zákon

I. PREZentační Část

I.1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„ČLOVÍČEK A ŠEST BAREV DUHY...“

č.j.: ŘMŠ/124/2021

Název mateřské školy: Mateřská škola se speciálními třídami DUHA Praha 5 – Košíře, Trojdílná 1117, příspěvková organizace

Adresa: Trojdílná 1117/18, 150 00 Praha 5 - Košíře

Kontakty: 257218179 602859251 všechny telefonní kontakty jsou uvedeny na www stránkách školy

e-mail: skolka.duha@seznam.cz

maskova@skolkaduha.cz

webové stránky: <http://www.skolkaduha.cz>

IČ: 70107742

Organizace: příspěvková organizace, mateřská škola s právní subjektivitou od 1.1.2001

Zřizovatel: Městská část Praha 5, Náměstí 14.října 4, 150 22 Praha 5, IČ: 00063631

Ředitelka školy: Mgr. Ludmila Mašková

Zástupce ředitelky školy: Blanka Plainerová (1.9.2024)

Koordinátor inkluze: PhDr. Jana Vlachová

Vedoucí školní jídelny: Hana Splavcová

Provoz MŠ: 6,30 - 17,00

Počet tříd: 5 běžných tříd s inkluzí

2 třídy zřízení dle §16, odst.9:

1 pro děti s kombinovanými vadami

1 pro děti s poruchami autistického spektra

Zpracovatel ŠVP: participace všech pedagogických zaměstnanců, vzdělávací obsah byl zpracován vybraným pracovním týmem pod vedením ředitelky školy a zástupkyní ředitelky. Finální podoba ŠVP PV byla předložena ředitelkou školy Mgr. Ludmilou Maškovou k projednání na pedagogicko-provozní poradě dne 25. srpna 2021, dokument byl schválen s účinností od 1.září 2021 na pracovní období 5 let. Do dokumentu byly zapracovány všechny platné aktualizace k 1.9.2021.

I.2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Žije-li dítě v povzbuzování, naučí se smělosti.
Žije-li dítě v toleranci, naučí se trpělivosti.
Žije-li dítě s pochvalou, naučí se oceňovat.
Žije-li dítě v poctivosti, naučí se spravedlnosti.
Žije-li dítě v bezpečí, naučí se věřit.
Je-li dítě přijímáno a obklopeno přátelstvím,
naučí se hledat ve světě lásku.

Ale:

Je-li dítě káráno, naučí se odsuzovat.
Žije-li dítě v nepřátelství, naučí se útočit.
Žije-li dítě v posměchu, naučí se vyhýbavosti.

Mateřská škola je umístěna v klidné vilové čtvrti v blízkosti lesa v lokalitě „Cibulka“. Budova byla postavena v roce 1981, z velké části je zrekonstruovaná. Objekt je třípavilonový, jednopatrový. Prostřední pavilon je hospodářská část budovy, kde se nachází školní kuchyně včetně sociálního zázemí, kancelář hospodářky, sklad materiálu, elektrorozvodna, boilerovna, tělocvična a jedna třída pro nejstarší děti, která byla vybudována z prádelny v roce 2009. V jižním pavilonu v přízemí je jedna třída s veškerým zázemím, konzultační a pracovní místnosti speciálních pedagogů, keramická dílna. V 1. patře jižního pavilonu jsou dvě třídy zřízené dle §16, odst.9. s veškerým zázemím pro děti i zaměstnance, pracovní školního psychologa, Son-Rise místnost, Snoezelen místnost a vstup na terasu s evakuačním tobogánem. V severním pavilonu jsou čtyři třídy, ředitelna, kabinety, odpočinková místnost pro zaměstnance včetně veškerého sociálního zázemí, vstup na terasu s evakuačním schodištěm. Celý objekt je zateplen, opatřen plastovými okny a dveřmi, dále barevnou omítkou s motivem duhy. Topení je zajišťováno v jednom pavilonu AKU kamny, v pavilonu druhém elektrickými přímotopy. Rozvody vody jsou uvnitř budovy celkově zrekonstruované, rovněž všechna sociální zařízení jsou zcela nová. Zrekonstruované jsou i venkovní sociální zařízení a bylo vytvořeno i jedno venkovní sociální zařízení pro dospělé. Ráz jednotlivých tříd dotváří i vkusně zvolené barevné ztvárnění stěn. Součástí MŠ je školní kuchyně, která se nachází v hospodářském pavilonu v přízemí. Strava je vařena v konvektomatu, varna je částečně plynofikována. Objekt mateřské školy je velice rozsáhlý, vzdušný, zajišťující dětem dostatek volného prostoru pro hru a zájmové činnosti. Mezi pavilony, ve spojovací chodbě, jsme vybudovali tělocvičnu, která je vybavena množstvím sportovního náradí, velkou dřevěnou skluzavkou na schodišti, dětskými posilovacími stroji a míčovištěm. To slouží i jako terapeutický bazén. Okolo mateřské školy je velká a pěkně upravená zahrada o rozloze 3.194 m se třemi pískovišti, která jsou proti přímému slunečnímu svitu chráněna pergolami, děti využívají bezpečnostním normám odpovídající herní prvky – klouzačky, herní věže, kolotoč, houpačky, vrbový domeček..., domečky a překážkové dráhy. V této části je umístěn i evakuační tobogán. Atrium u třídy pro nejstarší děti slouží jako herní a zároveň relaxační zóna. Předzahrada je dlouhodobě pronajata od MHMP a za spoluúčasti zřizovatele byla vybavena herními prvky a pískovištěm. Zrekonstruované barevně dotvořené terasy a prostory pod nimi slouží k relaxačním a společenským hrám, lze zde využít i venkovní tabule na kreslení. Asfalt je pomalován dětskými motivy, pro sportovní hry slouží hřiště s umělým povrchem a brankami. Nachází se zde venkovní sociální zařízení a sklady hraček. Velmi hezky působí množství dřevin, které dotváří ráz zahrady, domeček z vrbového proutí a etapově budované EKO koutky se záhonky. K otužování využíváme v letních měsících zahradní sprchu a nafukovací bazénky. Nedílnou součástí zahrady je venkovní polytechnická budova, která byla financována z OP PPR.

V mateřské škole je otevřeno 5 tříd běžných, kam inkludujeme děti s různou mírou potřeby podpůrných opatření a dvě třídy zřízené dle §16, odst.9, ŠZ – jedna pro děti s kombinovanými vadami a druhá pro děti s poruchami autistického spektra. Děti v běžných třídách jsou rozděleny zpravidla podle věku, ve třídách zřízených dle §16, odst.9, ŠZ dle potřebné péče, tyto třídy jsou věkově smíšené. Herny jsou vybaveny dětským zdravotně nezávadným

nábytkem, hračkami a učebními pomůckami v rámci finančních možností školy, ve dvou třídách mají děti k dispozici herní patro. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a aby si je mohly samy brát a ukládat.

Filozofií naší mateřské školy je rozvíjet u všech dětí v rámci jejich možností samostatnost a zdravé sebevědomí cestou přirozené, osobnostně orientované výchovy, která položí základ celoživotního vzdělávání podle zájmů, možností a potřeb každého jedince. Vychází ze vztahu k dítěti, rodině, počátečnímu vzdělávání, ze vztahu ke hře a učení, z kreativity a samostatnosti, z principu individualizace a alternativnosti. Věnujeme se i dětem s různou mírou podpůrných potřeb, velký důraz klademe na správnou řeč - prevence, jazykové chvilky, práce speciálních pedagogů a logopedických asistentů. Ve třídě zřízených dle §16, odst.9 ŠZ pro děti s poruchou autistického spektra pracujeme dle strukturovaného režimu a s prvky Programu Son-Rise. Práce ve druhé třídě dle §16, odst.9 je svou organizací a způsobem naplňování výchovně vzdělávacích činností víceméně totožná s prací v běžných třídách. Ve vzdělávání upřednostňujeme prožitkové učení – učit se děláním, experimentováním, vlastním prožitím, umožnit dítěti rozvinout vlastní potenciál, věci zažít, vyzkoušet si v praxi. Dát dítěti dostatek času, aby si vytvořilo dovednost a schopnost, učit dítě rozhodnout se a nést odpovědnost. Naše snažení směřuje k nastavení

CESTY K INKLUZI BEZ PŘEDSUDKŮ.

Toto vystihuje i motto naší mateřské školy

RESPEKT – TOLERANCE – JEDINEČNOST.

Na cestě k inkluzi propojujeme světy zdravých a znevýhodněných.

Každé dítě je u nás vítáno!

Úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně-pedagogickými centry, se základní školou místně příslušnou, s pediatrem, klinickým logopedem, ergoterapeutem, SŠ, VOŠ a VŠ pedagogickými školami, jejichž studenti u nás praktikují.

V rámci celoškolských projektů spolupracujeme s neziskovými organizacemi ADRA, ČLOVĚK V TÍSNI, Domov pro seniory Palata, InBáze, z.s., se Záchranáři, s Malou technickou univerzitou, ÚFCH J. Heyrovského AV ČR, Naše výchovně vzdělávací práce vychází z nového Rámcového programu předškolního vzdělávání, nabízíme kvalifikované učitelky s praxí, které vedle standardní péče zajišťují i nadstandardní aktivity pro všechny děti z mateřské školy. Pro širší rodičovskou veřejnost nabízíme možnost účastnit se s dětmi divadelních představení, která se u nás konají, přijít v předem stanovených termínech na školní zahradu, a tím umožnit první kontakty s kolektivním zařízením.

Dítě tráví v mateřské škole většinu dne a je proto důležité, jak a kde tuto důležitou životní etapu prožije. Veškeré snažení všech zaměstnanců školy proto směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné, svobodné a spokojené.

Státní mateřská škola je v právní subjektivitě od 1.1.2001. Zřizovatelem je obec, Městská část Praha 5. Je financována ze státního rozpočtu – z obce MČ Praha 5 a z Magistrátu hl. m. Prahy.

V mateřské škole je:

7 tříd, které jsou plně naplněny

O děti pečují:

učitelé

speciální pedagogové

asistenti pedagoga

školní asistent

školní psycholog

povození zaměstnanci

Z historie mateřské školy:

Budova mateřské školy byla postavena jako jesle Zdravotnického zařízení Smíchov v roce 1981, o několik let později zde začal působit rehabilitační stacionář. V roce 1994 delimitačním protokolem přešla budova včetně zaměstnanců pod tehdejší Školský úřad a do objektu se navíc přemístila mateřská škola Nepomucká, rovněž s veškerým personálem. Tato mateřská škola sídlila doposud v budově základní školy a byla založena již 1. září 1926. Delimitací došlo k integraci zdravých a zdravotně postižených dětí a postupnému vybudování prvního integrovaného zařízení v Praze 5, mateřské školy se speciálními třídami.

Z historie lokality:

Přírodní park Košíře - Motol se rozkládá na ploše 354,4 ha a jeho převážná část se nachází na území městské části Praha 5. Ačkoli je rozlohou ze všech jedenácti pražských parků nejmenší, má jasně vymezené své místo v systému ochrany přírody a návštěvník si zde najde řadu zajímavostí, ať již se zajímá o přírodu, historii, sport anebo rekreaci.

Těžištěm tohoto přírodního parku jsou historické parky, zahrady a usedlosti v oblasti Motolského a Košířského údolí (za jeho pomyslné srdce lze považovat park na Cibulce). Zahrnuje též areál Motolského krematoria se hřbitovem, Motolské rybníky a golfové hřiště Motol. Dominantou území je tabulová hora Vidoule s výraznými pískovcovými výchozy a četnými prameništi. Přírodní park je takřka zcela obklopen zástavbou, přetínají ho dvě frekventované komunikace.

Přírodně krajinářský park Na Cibulce je součástí bývalé usedlosti Cibulka. Celý lesopark se nachází v přírodním parku Košíře – Motol. Kulturní dědictví provází návštěvníky Cibulky téměř na každém kroku.

Svůj název získala Cibulka už v 15. století podle rodu Cibulovských z Veleslavína, kteří v té době vlastnili místní vinice. Jedinečnou tvář však parku vtiskl až pasovský biskup Leopold Linhart Thun-Hohenstein, který usedlost v roce 1815 zakoupil. V následujících letech pak nechal celý areál upravit do podoby anglického parku a doplnil ho řadou romantických staveb a soch, které se z větší části zachovaly až do dnešních dní. Mezi ty nejzajímavější patří tzv. Čínský pavilon, který byl původně vyzdoben sochami v čínském stylu a ověšen zvonky. Neméně krásným a zajímavým byl také dřevěný altán se sochou Diany, který se nacházel nad malým jezírkem. Do dnešních dnů se však dochovala pouze socha Diany. Kuriozitou je umělá zřícenina, která napodobuje trosky gotického hradu a slouží jako vyhlídka. Další drobné romantické stavby, jako jsou studánky, umělá jeskyně a poustevna, jsou rozmístěny po celém parku, zejména v blízkosti cest.

Po smrti svého zakladatele biskupa Thun-Hohensteina přecházela Cibulka na další majitele, pro které však byla spíše přítěží. Na špatný stav celého areálu bylo mnohokrát upozorněno již v třicátých letech 19. století. Chátrání nezastavilo ani dočasné uzavření parku a možnost prohlídky pouze na vstupenky. Z poustevny byla ukradena socha poustevníka a ze střechy čínského pavilonu skleněné zvonky. Socha Diany byla znetvořena zedníkem při neodborné restauraci. Romantičnosti parku nepřidala ani výstavba železnice, která svým náspem rozdělila celý park na dvě části.

Ve dvacátých letech 20. století odkoupila Cibulku od tehdejšího majitele J. Hyrouse obec pražská za jeden milion korun. Radnice pak nechala původní louky a mokřady zalesnit a na nátlak tisku a Státního památkového úřadu provedla úpravy a ohrazení některých staveb. Dále byly upraveny cesty a vystavěn dřevěný altán. Chátrání celého parku se však zastavit nepodařilo.

Celková koncepce obnovy parku je zpracována v krajinářské studii obnovy parku Cibulka, který se zabývá zejména možnostmi úprav jednotlivých přírodních partií s ohledem na jejich historický vývoj. Cílem této studie je navrátit zlesnatělému parku jeho původní rozmanitost a volnost s romantickými výhledy na jednotlivé stavby a zajímavosti, a přispět tak k tomu, aby Cibulka přestala být nazývána „ztraceným světem“ a chátrání celého areálu bylo konečně zastaveno.

I.3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

I.3.1 Věcné (materiální) podmínky mateřské školy:

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí, rovněž dětem zdravotně postiženým.
- Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.
- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.
- Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům
- Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin apod.)

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ - KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Věcné (materiální) podmínky mateřské školy jsou plně vyhovující, je potřeba průběžné obnovy vybavení dle finančních možností školy
- **RIZIKA:** nedostatek finančních prostředků
- **VIZE:** postupná výměna dětských lehátek a lůžkovin za modernější
ve vstupech do budovy je nutné vybudovat bezbariérové vstupy
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** do roku 2024

I.3.2 Životospráva:

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.).
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (dětem s nižší potřebou spánku je nabízen klidový program, předškolní děti na lůžku neodpočívají). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.
- Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ - KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Oblast životosprávy je – mimo drobné odchylky – plně vyhovující.
- **RIZIKA:** V kooperaci se všemi pedagogy dbát důsledně na dostatečně dlouhém pobytu venku, za příznivých podmínek i odpoledne.
- **VIZE:** Pravidelně plánovat LESNÍ DNY jednotlivých tříd.

I.3.3 Psychosociální podmínky:

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.
- Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.
- Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřipustná.
- Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná.)
- Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.
- Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).
- Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Psychosociální podmínky jsou plně vyhovující, případné odchylky jsou řešeny hospitacemi a pohospitačním pohovorem.
- **RIZIKA:** případné změny v pedagogickém sboru z důvodu mateřských dovolených
- **VIZE:** šťastné dítě, spokojený rodič, vyrovnaný pedagog
 - Proškolení učitelů v metodě Persona Dolls a její uplatnění ve třídách
 - Proškolení všech zaměstnanců v oblasti Bezpečné klima školy
 - V rámci dotačního projektu Bezpečné klima školy práce supervizora ve třídách.
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** průběžně dle finančních prostředků DVPP, Persona Dolls od roku 2017

I.3.4 Organizace:

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas)
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** podmínky organizace jsou plně vyhovující.
- **RIZIKA:** v současné době je rizikem vysoký počet dětí ve třídě – do budoucna by toto riziko mělo vymizet i z důvodu vyhl.27/2016
- **VIZE:** Snížení počtu dětí ve třídě
DVPP učitelů a asistentů v oblastech polytechniky, předmatematických představ, čtenářské gramotnosti, prosociálních dovedností, individualizace ve vzdělávání...
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** do roku 2020 a dále dle finančních prostředků

I.3.5 Řízení mateřské školy:

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.
- Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.
- Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

- **NAPLNĚNÍ:** tato oblast je naplňována a je plně vyhovující
Pro podporu bezproblémového a plynulého chodu organizace je vytvořen vnitřní informační systém skládající se z těchto komponentů: - přístup k PC ve sborovně
 - každá třída má vytvořenu emailovou schránku pro vnitřní komunikaci a zasílání či přeposílání konkrétně cílených informací
 - všechny třídy jsou propojeny telefonicky pro možnost potřeby okamžité vzájemné komunikace
 - pravidelně, či dle potřeby, jsou pořádány – porady vedení, porady pracovních úseků, porady rozšířeného vedení, provozní a pedagogické porady
 - pokud to provozní podmínky dovolují, preferujeme komunikaci na bázi osobního kontaktu zainteresovaných osob
 - přístup k PC ve sborovně
 - každá třída má vytvořenu emailovou schránku pro vnitřní komunikaci a zasílání či přeposílání konkrétně cílených informací
 - všechny třídy jsou propojeny telefonicky pro možnost potřeby okamžité vzájemné komunikace
 - pravidelně, či dle potřeby, jsou pořádány – porady vedení, porady pracovních úseků, porady rozšířeného vedení, provozní a pedagogické porady
 - pokud to provozní podmínky dovolují, preferujeme komunikaci na bázi osobního kontaktu zainteresovaných osob
 - i nadále aktivně zapojovat zaměstnance do pravidelných supervizí
- Vnější informační systém využívá – nástěnek v šatnách tříd, nástěnek na chodbách, internetových stránek školy, emailu, telefonu, osobní komunikace.
- Ředitelka zapojuje zaměstnance do řízení chodu školy, respektuje jejich názory, cení si jejich nápadů, podporuje jejich spoluúčast na rozhodování v otázkách ŠVP, motivuje je a vyhodnocuje jejich pracovní výsledky pravidelně na provozních a pedagogických poradách. Z výsledků evaluace a autoevaluace jsou vyvozovány závěry pro další práci
- **RIZIKA:** změny v týmu
 - **VIZE:** Plně fungující kvalitní a jednoduchý vnitřní komunikační systém školy.
Pravidelné supervize
 - **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** periodicky

I.3.6 Personální a pedagogické zajištění:

- Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují.
- Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.
- Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče o děti.
- Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.
- Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.)

• Z důvodu specifiky mateřské školy spolupracujeme i s dalšími odborníky

Klinický logoped – odborné vedení dětí s těžkými vadami řeči, metodická pomoc u těchto dětí, dle potřeby konzultace

Školní psycholog – kmenový zaměstnanec, psychologická diagnostika dětí, 2 –3x ročně návštěva ve třídě, dle potřeby konzultace

Klinický psycholog – psychologická diagnostika, ambulantní zdravotní péče o děti, doporučení metodického postupu, dle potřeby konzultace

SPC - metodická doporučení, pedagogicko psychologická diagnostika, spolupráce s rodiči dětí, speciální individuální cvičení s dětmi dle jejich potřeb.

Ergoterapeutka

Hyperka

Speciální pedagog – kmenový zaměstnanec

Pedagogicko výchovná oblast:

- v každé třídě jsou dvě učitelky a asistent pedagoga
- zřizovatel hradí na podpůrná opatření 2 úvazky asistenta pedagoga
- ve třídách zřízených dle § 16, odst.9 jsou 2 učitelky se speciálním vzděláním a asistent pedagoga
- další speciální péči zajišťují speciální pedagogové, logopedi
- je vytvořen multidisciplinární tým
- **Provozně technická oblast:**
- školník, uklízečky
- vedoucí školní jídelny, kuchařky

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** DVPP je na nadstandardní úrovni, k financování je využíváno mnoho dotačních programů, vzdělávání často probíhá s celým kolektivem, pedagogičtí pracovníci k DVPP přistupují velice aktivně. Zaměstnanci, kteří nemají plně dokončenou odbornou kvalifikaci, si ji doplňují průběžně studiem.
- **RIZIKA:** migrace zaměstnanců
- **VIZE:** speciálně pedagogickou péči udržovat i nadále na stávající vysoké odborné úrovni, rovněž poradenský servis, který je nabízen zákonným zástupcům. Prohlubovat spolupráci s Hyperkou, ergoterapeutkou, SPC, jejich služeb využít i k přednáškám a seminářům pro rodiče. Prohlubovat práci multidisciplinárního týmu.
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** DVPP průběžně, doplnění kvalifikace do roku 2020.

I.3.7 Spoluúčast rodičů:

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.
- Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.
- Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Rodiče jsou sdruženi ve vlastním Spolku rodičů, se svým hospodařením. Mají možnost podílet se na organizování akcí školy a ovlivňovat dění v MŠ. Tato oblast je plně vyhovující. Snažíme se co nejvíce zákonné zástupce motivovat k těsné partnerské spolupráci.
- **RIZIKA:** Nedostatek času, přílišná zaměstnanost rodičů.
- **VIZE:** Pravidelná setkávání – DRBÁRNY (odborné semináře a přednášky), aktivní účast na projektech školy (multikulturní projekty, Celé Česko čte dětem...)

I.3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Inkluze začíná tím, že připustíme odlišnost, vzdělávací postupy staví na respektování těchto odlišností.

V naší mateřské škole se vzdělávají děti se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách a ve třídách zřízených dle § 16, odst.9. školského zákona, v platném znění. Vzdělávání těchto dětí se uskutečňuje podle RVP PV, ve ŠVP PV jsou upraveny podmínky pro vzdělávání dětí s potřebou podpůrných opatření. Všechny děti se v mateřské škole vzdělávají podle společných pravidel a dokumentů, které jsou v případě potřeby rozpracovány do PLPP a IVP.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

I.3.8.1 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit, popř. umožnit:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Podmínky vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně naplňování podpůrných opatření je plně v souladu s RVP PV. Toto vychází z celkového zaměření MŠ a z dlouhodobých zkušeností v této oblasti. Každé dítě s potřebou PO má zpracován PLPP, popř. IVP, který je pravidelně aktualizován na základě skupinové, či individuální práce s dítětem a stanovení jeho pokroků či neúspěchů. V každé třídě je alespoň jeden asistent pedagoga. Speciálně odbornou péči zajišťují odborně kvalifikovaní speciální pedagogové, úzce spolupracujeme s různými PPP a SPC (dále ŠPZ), pro zkvalitnění naší práce oslovujeme i další odborníky (Hyperka, ergoterapeut...). Každé dítě je individuálně řešeno na schůzce integračního týmu – učitel x speciální pedagog x asistent pedagoga, a dle potřeby i x rodič) Pedagogičtí pracovníci absolvovali odborná školení v rámci DVVPP k této problematice u akreditovaných vzdělávacích agentur nebo přímo v mateřské škole, semináře pro sborovnu. Okamžikem přiznání podpůrných opatření ŠPZ se snažíme tato opatření ihned naplňovat – výkaz R 44 bez odkladu a naplnění PO. Ve třídách je snížen počet dětí v souladu s platnými právními předpisy.
- **RIZIKA:** Nedostatek zájemců o práci v mateřské škole (absence kvalifikovaných učitelů a asistentů pedagoga). Tlak zřizovatele na přijímání maximálního počtu dětí do kapacity MŠ. V případě snížení počtu dětí dle platných předpisů není zatím jistota stávajícího počtu učitelů (normativní stanovení počtu učitelů dle počtu dětí).
- **VIZE:** I nadále nabízet takový servis, aby k nám rodiče své děti rádi a s důvěrou dávali, aby děti byli šťastné a v rámci svých možností dosáhli maxima. To vše za pomoci našeho skvělého týmu. **KAŽDÉ DÍTĚ JE U NÁS VÍTANO.**
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** naplňování podpůrných opatření bezodkladně

I.3.8.2 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. **Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí**, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

V mateřské škole jsou v povinném předškolním vzdělávání alespoň 4 děti cizinci – je zřízena skupina pro bezplatnou jazykovou přípravu. Vzdělávání je rozděleno do dvou a více bloků, celkem jednu hodinu týdně. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte lze zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy (dětí, které mají prokazatelně obdobné integrační potřeby jako děti cizinci - mladší, s českým občanstvím apod.), a to i do vyššího počtu než osm dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí cizinců.

Počty dětí: minimálně 4 maximálně do 8 (dětí cizinci v povinném předškolním vzdělávání)

do skupiny zařazeny i jiné děti – může být překročen maximální počet 8, pokud to není na újmu vzdělávání pro jazykovou přípravu dětí cizinců

Je méně než 4 děti – jazyková příprava probíhá v rámci běžné výchovně vzdělávací práce.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy. Kurikulum je k dispozici pro práci v každé třídě MŠ.

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Podmínky vzdělávání pro děti s nedostatečnou znalostí češtiny jsou naplněny. Většina pedagogů prošla základním vzděláváním organizace META. Jeden zaměstnanec je aktivním školitelem pro práci s dětmi s OMJ v organizaci InBáze.
- **RIZIKA:** vysoký počet dětí ve třídách, nedostatečný časový prostor
- **VIZE:** pravidelné proškolení pedagogického personálu, spolupráce multidisciplinárního týmu. Maximální využití a naplnění skupin pro jazykovou podporu, aktivní zapojení rodičů.
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** bezodkladně

I.3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Níže jsou uvedeny příklady, které napomohou učitelům k identifikaci nadaného dítěte.

Vzdělávání nadaného dítěte pak musí probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jeho potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

„Rozumově nadané děti jsou dětmi se vším všudy. Jejich nadání je jistě velkou výhodou, ale učitelka si musí uvědomit, že nadané dítě potřebuje nejen prostor pro své zájmy, ale také si potřebuje hrát. A i když se nám zdá, že se „malý mudrc“ vznášá ve sférách, které jsou nám, „obyčejně“ rozumově vybaveným smrtelníkům, nedostupné, neznamená to, že nestojí o pochvalu a pohlazení. Možná nám to neumí dát tak najevo, ale i on se občas potřebuje pomazlit a rád si poslechne pohádku. A pak možná zase uteče ke svým krystalům a elektrickým obvodům.“

- zvýšená individuální péče na základě IVP
- snížení počtu dětí ve třídě
- přítomnost asistenta pedagoga
- nabídka pomůcek s převahou intelektových činností – pro individuální práci
- sociální rozvoj ve skupině, nácviky sociálních dovedností

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Učitelky mateřské školy dokážou identifikovat nadané dítě, pro sestavení IVP a dalšího rozvoje dítěte je nesmírně důležité doporučení ŠPZ a intervence rodičů.
- **RIZIKA:** neschopnost správně a včas identifikovat, zvolení nesprávných postupů, absence odpovídajících výukových materiálů
- **VIZE:** Dostatečně odborně kvalifikovaný učitel, který dokáže účelně využívat množství výukového materiálu v kooperaci s asistentem pedagoga, ŠPZ a rodiči.
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** rozšířit nabídku DVPP v této oblasti, výukové materiály doplňovat bezodkladně po přiznání PO.

I.3.10 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let se zachováním specifík tohoto věkového období. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

I.3.10.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let je třeba v mateřské škole přijmout opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, věcných a personálních podmínek, životosprávy včetně stravování, organizace vzdělávání, obsahu vzdělávání, financování a spolupráce s rodiči. Podmínky reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí, které potřebují stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Věcné – materiální – podmínky

Současný stav	Rizika	Opatření
Materiální podmínky neodpovídají, hračky a veškeré vybavení ve třídách a na zahradě je pro děti od 3 let.	Neodpovídá výška stolečků a židliček, není prostor pro ukládání individuálních hygienických potřeb – pleny, ubrousky, hračky, některé hračky mohou obsahovat malé částice, zahradní vybavení není uzpůsobeno pro 2 leté děti.	Zakoupení výškově odpovídajícího vybavení do tříd a na zahradu, zakoupení hraček, vytvoření místa pro ukládání plen, vlhčených ubrousků...vyčlenění prostoru pro relaxaci a odpočinek v průběhu dne.

Hygienické podmínky

Současný stav	Rizika	Opatření
Sociální zařízení je zřízeno pro děti od 3 let, počty WC mís, pisoárů a umývadel odpovídá vyhlášce, baterie je mísicí. V umývárkách nejsou instalovány sprchy, ale na každém patře je sprcha v sociálním zařízení personálu, kterou lze použít.	Likvidace inkontinenčních plen – nelze zařadit do komunálního odpadu. Nutno zařadit pod katalogové číslo 18 01 04 – odpady, na jejichž sběr a odstraňování nejsou kladeny zvláštní požadavky, pleny neobsahují infekční agens v množství škodlivém. Nedostatečné množství pomocného personálu pro hygienu a stolování dětí.	Dokoupení malého záchodového prkénka, dostatek plen a vlhčených ubrousků. Dokoupení nočníků a zajištění jejich uskladnění a desinfekce, instalace přebalovacích pultů a dokoupení krytých nášlapných košů na pleny a ubrousky. Do provozního řádu školy zapracovat činnosti spojené s mytím a desinfekcí nočníků a nakládání s použitými plenami.

Životospráva, stravování

Současný stav	Rizika	Opatření
Školní stravování se řídí vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování. Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků 3–	Pečlivě sledovat pitný režim, nutno nakrájené potraviny na malé kousky – nedostatek pomocného personálu	Množství stravy přizpůsobovat individuálním potřebám dítěte. Nutno upravit denní režim –

6 let uvedené v Příloze č. 1, vyhlášky o školním stravování.		individuální potřeba aktivity, odpočinku.
--	--	---

Psychosociální podmínky

Současný stav	Rizika	Opatření
Dítě se v prostředí MŠ cítí bezpečně a spokojeně, má možnost mít s sebou osobní pomůcku, dětem je dán prostor pro realizaci činnosti a možnost tuto činnost dokončit v osobním tempu. V každé třídě jsou stanovena třídní pravidla chování a mantinely jednání. Režim dne, doba jídla a odpočinku je nastavena na děti od 3 – 6 let, ve třídách je možnost individuálního odpočinku v relaxačních koutcích.	Obtížnější provázanost režimu MŠ a rodiny – organizace stravování, spánku, aktivit. Nedostatek personálu.	Aktivní budování vztahů s rodinou. Důsledné uplatňování denního režimu s možností vytvoření prostoru k odpočinku během den, výchovně vzdělávací péče probíhá v menších skupinkách nebo individuálně. Stanovení jasných pravidel a mantinelů – skloubit s rodinou – jednotný postup.

Personální podmínky

Současný stav	Rizika	Opatření
Současný stav je personálně nastaven pro děti od 3 – 6 let, v MŠ nemáme 2 leté děti.	Nedostatek pomocného personálu, absence chůvy. Obtížné hledání kvalifikovaného personálu. Absence kvalifikované chůvy – „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky“, „Chůva pro dětské koutky“ nebo minimálně SŠ v oblasti pedagogiky, zdravotnictví, sociální péče.	Snažit se o zajištění dalšího pomocného personálu a kvalifikované chůvy.

Odborná kvalifikace učitelky mateřské školy

Současný stav	Rizika	Opatření
Učitelé jsou plně kvalifikovaní nebo si kvalifikaci studie doplňují.	Žádné zkušenosti se vzděláváním dětí od 2 let	Samostudiem si osvěžit vědomosti z oblasti vývojové psychologie dítěte a poznatky aplikovat do praxe

Další vzdělávání učitelek mateřské školy

Současný stav	Rizika	Opatření
V této problematice učitelky zatím nejsou v rámci DVPP vzdělané.	Nedostatek personálu, který bude vysluhovat vzdělávající se učitelky.	DVPP v oblasti psychických a fyzických specifik dětí 2 letých, právní rovina jejich přijímání do MŠ a pobytu tam. Odborné proškolení zaměstnanců v oblasti PO a BOZP.

Organizace vzdělávání

Současný stav	Rizika	Opatření
Organizace vzdělávání je v současnosti nastavena na děti 3 – 6 leté.	Nedostatek učitelek a pomocného personálu, absence chůvy. Většinou téměř žádná samostatnost dítěte.	Individuální adaptační režim, dostatek času na aktivity včetně převlékání a stravování, zohlednit počty dětí ve třídě, organizace vzdělávání vychází z potřeb a zájmu dětí, z jejich individuálních možností. Snížení počtu dětí ve třídě.

Bezpečnostní podmínky

Současný stav	Rizika	Opatření
Současné nastavení odpovídá po všech stránkách věkové skupině 3–6 let. Počet dětí je upraven nevyšší 20 z běžných tříd na jednoho učitele	Nedostatek personálu, tlak zřizovatele na vyšší počty dětí. Při onemocnění personálu využít spojení s jinou třídou.	Od roku 2020 – pokud bude třída pouze pro děti 2-3leté nebo, kde ve třídě budou 4 a více těchto dětí – souběžně nepedagogický

nebo 12 při zařazení dětí ml. tří let nebo dětí p přiznanými PO.		pracovník s odbornou způsobilostí (všeobecná sestra, dětská sestra, zdrav. asistent, porodní as., zdrav. záchranář, popř. uč. MŠ, vychovatelka, kvalifikovaná chůva))
---	--	--

Stavební (požadavky) podmínky

Současný stav	Rizika	Opatření
Podlahová plocha odpovídá stanoveným vyhláškám, rovněž požadavky na ochranu zdraví jsou splněny. Budova je řádně zkolaudována, revize jsou prováděny periodicky dle stanovených lhůt.	Děti mladší 3 let jsou osoby se sníženou schopností pohybu a orientace vzhledem ke stavebním podmínkám a v souvislosti s evakuací osob z prostor školy. Navýšení počtu osob s omezenou schopností pohybu nebo neschopnosti samostatného pohybu – o více než 12.	Do Směrnice PO a BOZP zakotvit bod osoby se sníženou schopností pohybu a orientace v souvislosti s evakuací z prostor školy. V případě navýšení počtu osob s omezením nebo neschopností pohybu o 12 – nutné zpracování nového požární bezpečnostního řešení úniku z objektu

Podmínky (požadavky) požární bezpečnosti

Současný stav	Rizika	Opatření
Stav vyhovující, je pravidelně prováděna kontrola bezpečnostním technikem a technickým oddělením zřizovatele 1x ročně. Jsou kontrolovány únikové cesty, prováděny revize hasicích přístrojů. V současné době nejsou v MŠ děti mladší 3 let.	Zvýšení počtu dětí 2-3 roky – činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím – plnění povinnosti z toho vyplývající.	Pokud by jsme naplňovali - zapracovat do směrnice PO a BOZP tuto skutečnost – zvýšené požární nebezpečí a přítomnost osob s omezenou schopností pohybu či neschopných samostatného pohybu. Provádění odborného školení zaměstnanců.

Obsah vzdělávání

Současný stav	Rizika	Opatření
Vychází z věkové skupiny 3-6 let.	Žádné zkušenosti se vzdělávání dětí 2 letých. Nedostatek kvalifikovaného personálu pedagogického a nepedagogického.	Pod by jsem naplňovali nutno zapracovat do TVP a uvědomit si specifika tohoto věku: - Motorika, jazykový a psych. vývoj, jiné tempo, jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů. - Často egocentrické projevy, touha po poznání, experimentování - Vymezování vůči ostatním, neorientuje se v prostotu, čase – žije tady a teď - Častější odpočinek, unavitelnost - Někdy i výrazné rozdíly v motorice, nesrovnávat - Plánování a realizaci přizpůsobit možnostem a schopnostem, vhodné metody a formy práce - Časté opakování, pravidelné rituály - Krátké soustředění a udržení pozornosti - Nutné střídání činností - Největší prostor nechat pro hru a pohybové aktivity

Financování

Současný stav	Rizika	Opatření
V naší MŠ zatím neprobíhá, ale v současnosti může být řešeno z OP VVV – šablony.	Žádá se v současnosti pouze do 6/2017. Nedostatek kvalifikovaného personálu	Není nárokové, nezajišťujeme.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Současný stav	Rizika	Opatření
Spolupráce na vysoké a kvalitní úrovni, ale se skupinou dětí 3-6 let.	Přílišná zaměstnanost rodičů a s tím související nedostatek času. Pokažené rodinné vazby a pouta. Odkládání dětí.	Nastavení pravidel spolupráce ihned od začátku, důvěryhodný vztah. Dítě v MŠ pouze na nezbytnou dobu – podpora rodinných vazeb.

		Společné třídní akce MŠ x dítě 2-3 roky x rodič
--	--	---

Spolupráce s ostatními organizacemi

Současný stav	Rizika	Opatření
Na vysoké odborné úrovni pro věk 3-6 let.	Nedostatek informačních materiálů a aktivit.	Nominace jednoho pedagoga, který bude monitorovat akce a DVPP pro tuto věkovou kategorii, bude se aktivit účastnit a poznatky předávat do MŠ, popř. bude nápomocen implementaci těchto informací do ŠVP.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let jsou vyhovující, jestliže:

- mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti
- ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku
- mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte
- šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek)
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami
- dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí
- učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá
- učitelské školy jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

RIZIKA A VIZE DO DALŠÍHO OBDOBÍ – KOMENTÁŘ ŘEDITELKY:

- **NAPLNĚNÍ:** Ve výše uvedených přehledech je vidět jaká je míra naplnění podmínek aktuálně, co se do roku 2020 mělo změnit, upravit,... Vzhledem k nenáročnosti v současné době nezajišťujeme.
- **RIZIKA:** Rizika jsou v přehledech uvedena konkrétně u každé z podmínek. Jako podstatné a největší riziko je z mého pohledu, nesprávně nastavený a příliš časný věk dítěte pro vstup do mateřské školy. Do budoucna dojde k odcizení dítěte a rodičů, k absenci vzájemných rodinných vztahů a pout. Není správné nahrazovat intimní rodinnou péči a vazby institucemi, i když v nich třeba bude vysoce kvalifikovaný a osvědčený personál - učitelky, asistentky a chůvy. **Čas prověřit, zda předškolní vzdělávání zůstane nadále společnou milou povinností a radostí ze vzájemné spolupráce rodiny a školy, nebo se těžiště na mateřskou školu přesune a rodina se stane jejím náročným klientem.**
- **VIZE:** Probuzení „zdravého selského rozumu“ a návrat maličkého človíčka do náruče rodiny alespoň do 3 let věku dítěte.
- **ČASOVÝ HARMONOGRAM:** v současné době se podmínky nemusí nastavovat.

I.4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

I.4.1 Organizace vzdělávání v jednotlivých třídách

Organizace průběhu dne je dána rámcově, je možné ji dle potřeb a okolností upravovat a měnit. Snažíme se o vyvážený poměr spontánních a řízených činností. Počet dětí ve třídách odpovídá požadavkům vyhlášky o předškolním vzdělávání, a zároveň dle vyhlášky č.27/2016 je odpovídajícím způsobem snížen počet dětí ve třídách. Ke slučování tříd dochází pouze ve výjimečných případech a opět nesmí být překročen počet dětí stanovený tímto právním předpisem a dohodou o počtu tříd.

- **v běžných třídách** jsou děti rozděleny podle věku, na přání rodičů mohou být sourozenci v jedné třídě
- **ve třídách zřízených dle § 16, odst.9.** jsou děti věkově smíšené a jsou rozděleny podle potřebné péče / třída pro děti s poruchami autistického spektra, třída pro děti s kombinovanými vadami/
- **do běžných tříd** integrujeme děti s různým stupněm podpůrných opatření, vždy po dohodě se ŠPZ, zákonnými zástupci a pracovníky MŠ.

V průběhu roku lze řešit individuální přesuny tak, aby byly pro děti co nejméně zatěžující a prospěšné jejich vývoji.

Počty dětí:

Jsou stanoveny vždy po přijímacím řízení a s přihlédnutím k počtu dětí s potřebou podpůrných opatření 2. – 5. stupně.

- V mateřské škole je sedm tříd, v každé třídě inkludujeme děti s různou mírou potřeby PO.

- **Třída myšek** – děti nastupují ve věku 3 let, jsou to děti nejmladší, přicházejí z rodiny. Pracují zde dvě učitelky a souběžně asistent pedagoga. Společně jsou obě učitelky pravidelně v době pobytu venku a oběda. Jsou zde stanoveny základní cíle, které umožní dětem snadnější adaptaci a následné odloučení od rodiny.

Základní cíle:

- Umožnit dětem vhodnou adaptaci podle individuální potřeby, aby pochopily a přijaly nová pravidla, režim dne, správně reagovaly na slovní pokyny
- Poskytovat dětem stálou dávku důvěry v jejich schopnosti, podporovat je v samostatnosti tak, aby zvládly běžné nároky okolí a zvládaly úkoly nastavené plány v TVP
- Rozvíjet přiměřené sebevědomí dětí, upevňovat jejich pocit bezpečí a jistoty.
- Umožnit tvořivě se realizovat v souladu se zájmy a přáními.
- Nechat děti nést určitou zodpovědnost za své činy, neřešit vše za ně.
- Učit děti kooperovat mezi sebou, vzájemně se respektovat, přijmout mezi sebe i děti jiného etnika.
- Respektovat soukromí dítěte, ale nabízet mu vhodné činnosti a pomáhat nalézt cestu k ostatním dětem i dospělým.

- **Třída medvědů** - do této třídy přechází částečně děti z myšek, tedy se základními návyky, znalostmi a dovednostmi, ale i děti nové. Z tohoto důvodu je se opět zaměřit na novou adaptaci dětí, na soužití se skupinou z minulého roku. Pracují zde dvě učitelky a souběžně asistent pedagoga. Společně jsou obě učitelky pravidelně v době pobytu venku a oběda.

Základní cíle:

- Rozvíjet sebeobsluhu dětí, upevňovat pocit bezpečí a jistoty
- Klást důraz na počátky spolupráce dětí při společné práci
- Vést děti k dodržování společenských pravidel při soužití v kolektivu, k řešení vzniklých situací
- Umožnit dětem se realizovat a rozvíjet
- Učit děti kooperovat mezi sebou, vzájemně se respektovat, přijmout mezi sebe i děti jiného etnika.
- Respektovat soukromí dítěte, ale nabízet mu vhodné činnosti a pomáhat nalézt cestu k ostatním dětem i dospělým.

- **Třída ježků** - do třídy přicházejí děti z medvědů, někdy i z myšek. Může nastoupit i dítě nové. Tato třída zajišťuje inkluzi vyššímu počtu dětí. Pracují zde dvě učitelky a souběžně asistent pedagoga. Společně jsou obě učitelky pravidelně v době pobytu venku a oběda. Z tohoto vyplývají zásadní cíle pro tuto skupinu dětí.

Základní cíle:

- Zdokonalit samostatnost dětí při hygienických návycích i ostatní sebeobsluze
- Klást důraz na počátky spolupráce dětí při společné práci
- Vést děti k dodržování společenských pravidel při soužití v kolektivu, k řešení vzniklých situací
- Umožnit dětem se realizovat a rozvíjet
- Nastavit cestu inkluzivnímu vzdělávání, vzájemné toleranci a pomoci

- **Třída krtků** - třídu tvoří děti ve věku většinou 4,5 – 5,5, které přicházejí ze třídy ježků a medvědů. Mnohdy do této třídy nastupují i děti z rodin, které se v minulých letech nedostaly do mateřské školy. Třída bývá věkově různorodá, určitou část tvoří vždy předškoláci. Práce v této třídě je náročná, protože bývají mezi dětmi velké rozdíly, proto klademe velký důraz na individuální práci. Pracují zde dvě učitelky a souběžně asistent pedagoga. Společně jsou obě učitelky téměř denně v době pobytu venku a oběda.

Základní cíle:

- U předškoláků příprava na školu, samostatnost při práci, GM cviky, cvičení zaměřená na uvolnění ruky
- U všech dětí samostatné rozhodování, sebeobsluha, stolování. Uvědomění, že za své jednání neseme důsledky, kamarádské vztahy, potlačení agresivního chování, dodržování daných pravidel
- Rozvíjení schopností, dovedností
- Důraz je kladen na vzájemné přátelské vztahy mezi dětmi, na dodržování stanovených pravidel, na připravenost pomoci druhým.

- **Třída soviček** – tato předškolní třída je tvořena dětmi, které již mateřskou školu navštěvovaly, popř. mají odklad školní docházky. Třída zajišťuje inkluzi vyššímu počtu předškolních dětí. Cílem práce je nabídnout dostatek rozmanitých činností vedoucích k úspěšnému vstupu do základní školy a to formou prožitkového učení, poznáváním a objevováním na základě činností hudebních, pohybových a tvořivých s rozvíjením všech smyslů. Záměrem je, aby se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj. Pracují zde dvě učitelky a souběžně asistent pedagoga. Společně jsou obě učitelky téměř denně v době pobytu venku a oběda.

Základní cíle:

- Pravidelné GM cvičení a uvolňovací cviky
- Dostatečná stimulace rozvoje řeči a jazyka, také ve spolupráci s logopedkou
- Upevnění základních společenských návyků, chování a dodržování daných pravidel
- Rozvoj samostatného jednání, myšlení a samostatnost ve všech přiměřených sebeobslužných činnostech
- Podpora a rozvoj vzájemných vztahů tak, aby se děti ve třídě cítily bezpečně
- Posilování sebevědomí a důvěry ve vlastní schopnosti
- Postupné prohlubování doby soustředění a pozornosti s cílem vést důsledně k ukončení daného úkolu
- Nastavit cestu inkluzivnímu vzdělávání, vzájemné toleranci a pomoci
- Důraz je kladen na vzájemné přátelské vztahy mezi dětmi, na dodržování stanovených pravidel, na připravenost a ochotu pomoci druhým.

- **Třída zajičků** – třída je zřízena dle §16, odst.9 pro děti s kombinovanými vadami, počet dětí ve třídě je 11. Vedle dvou učitelek zde výchovně vzdělávací činnost zajišťují i dva asistenti pedagoga. Třída je věkově smíšená, těžiště práce stojí na individualitě a na práci ve dvou pracovních blocích. Činnosti vychází z ŠVP, IVP dětí, Rámcového vzdělávacího programu a Třídního vzdělávacího programu a Projektů MŠ. Děti z této třídy se účastní všech společných činností MŠ, inkluze probíhá postupně a nenásilnou formou. Souběžně jsou obě paní učitelky v době cvičení, svačiny, řízených činností, pobytu venku a oběda. Při těchto a dalších činnostech je přítomen asistent pedagoga.

Základní cíle:

- Dostatečná stimulace rozvoje řeči a jazyka, také ve spolupráci s logopedkou
- Upevnění základních společenských návyků, chování a dodržování daných pravidel
- Rozvoj samostatného jednání, myšlení a samostatnost ve všech přiměřených sebeobslužných činnostech dle možností každého jedince
- Podpora a rozvoj vzájemných vztahů tak, aby se děti ve třídě cítily bezpečně
- Posilování sebevědomí a důvěry ve vlastní schopnosti
- Nastavit cestu inkluzivnímu vzdělávání, vzájemné toleranci a pomoci
- Důraz je kladen na vzájemné přátelské vztahy mezi dětmi, na dodržování stanovených pravidel, na připravenost a ochotu pomoci druhým.
- Pozitivní působení ranního rituálu, sled činností za sebou navodit vhodnou motivací, stanovit jasná, jednoduchá pravidla a pevný řád.

- **Třída žabiček** – třída zřízená dle §16, odst. 9 pro děti s poruchami autistického spektra, počet dětí ve třídě je 8, společně s dvěma učitelkami jsou ve třídě dva – tři asistenti pedagoga, kteří je rovnocenným partnerem. Třída je věkově smíšená, těžiště práce spočívá na individuální práci s každým dítětem dle IVP. Rovněž pro tuto třídu platí možnost účastnit se veškerého dění v mateřské škole, zda je brán ohled na aktuální potřebu každého jedince. Vedle práce dle strukturovaného režimu nabízíme práci podle programu Son-Rise. Souběžně jsou obě paní učitelky v době cvičení, svačiny, řízených činností, pobytu venku a oběda. Při těchto a dalších činnostech je přítomen asistent pedagoga.

Základní cíle:

- Nácvik sebeobslužných činností a rozvoj komunikace

- Využívat videonahrávky - natočené v průběhu celého dne, u všech činností, z důvodu terapie
- Prioritně využívat metoda sdílené pozornosti a metodu nápodoby, klást důraz na promyšlené nácviky.
- Synchronizace s rodinami dětí, propojení práce s dětmi na třídě s činností doma.
- Postupná snaha o nácvik sociálních her, sdílených her a sdílené radosti.
- Z důvodu rozdílné míry postižení se intenzivně snažit o komplexní a diferencovanou pomoc všem dětem.

Program Son-Rise – Hlavním cílem Son-Rise programu není člověka s autismem přizpůsobit našemu tzv. normálnímu světu, ale navázat a prohlubovat vztah s ním prostřednictvím pochopení jeho chování a aktivního připojení se k tomuto chování. Program si dovolil navrhnout, že láska a hluboký respekt k člověku bude ten nejdůležitější faktor ovlivňující motivaci dítěte k učení. Od začátku stanovil Son-Rise program lásku k dítěti a jeho akceptaci za smysluplnou součást každodenního učebního procesu. Jedním z klíčových principů Son - Rise Program je postoj k dítěti a potažmo jeho autismu. Son - Rise program si totiž stanovil milovat dítě takové jaké je, včetně všeho, co jeho autismus přináší.

Pobyt venku zařazujeme každodenně, prioritně využíváme blízký lesopark a zahradu, rozšiřujeme nabídku o další aktivity podporující zdraví. Respektujeme zájem rodičů, ale také přihlížíme k možnostem regionu.

Využití tělocvičny – každá třída pravidelně navštěvuje tělocvičnu, zde si děti rozvíjí a upevňují pohybové schopnosti na nářadí, využívají balanční míče pro správné držení těla, mají možnost cvičit na dětských cvičebních strojích. Odpoledně je tělocvična využívána pro nadstandardní aktivity.

I.4.2 Příjímací řízení

Příjímací řízení do mateřské školy probíhá v období mezi 2.5. – 16.5. Termín je stanoven po dohodě se zřizovatelem. Kritéria pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání a plakáty jsou zveřejněny na plotě na úřední desce mateřské školy a na internetových stránkách mateřské školy www.skolkaduha.cz. Příjímací řízení do mateřské školy probíhá elektronicky přes portál zřizovatel. Všechny informace jsou rovněž zveřejněny na jeho internetových stránkách. Za správné zveřejnění je odpovědná ředitelka mateřské školy.

I.4.3 Individuální vzdělávání dle §34b ŠZ – pravidla organizace

- Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (§ 34a odst. 4).
- Skutečnost, zda dítě má být individuálně vzděláváno, závisí na rozhodnutí zákonného zástupce dítěte, není zde tedy „povolovací režim“ ze strany ředitelky školy. Vždy by se však mělo jednat o odůvodněné případy, pro které bude dítě vzděláváno individuálním způsobem.
- Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte
 - b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
 - c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte (§ 34b odst. 2)
- Ředitel mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno (§ 34b odst. 3). Tyto oblasti vychází ze Školního vzdělávacího programu mateřské školy „ČLOVÍČEK A ŠEST BAREV DUHY...“ viz. *Příloha přehled oblastí pro individuální vzdělávání*
- Ředitel mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte:
 - způsob ověření (přezkoušení dítěte v mateřské škole)
 - termíny ověření, včetně náhradních termínů (ověření se musí uskutečnit v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku).
- Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření (§ 34b odst. 3).
- Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (§ 34b odst. 4).
- Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání (§ 34b odst. 7).
- Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

I.4.4 Distanční vzdělávání

§ Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (*například mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd*) nebo z důvodu nařízení karantény **znemožněna osobní přítomnost ve škole více než poloviny dětí/žáků/studentů** alespoň jedné skupiny/třídy/oddělení/kurzu. Povinnost poskytovat tímto způsobem v daných situacích vzdělávání se vztahuje na základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Mateřské školy mají povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, za předpokladu, že chybí většina dětí třídy, která je organizována výlučně pro tyto děti, nebo chybí většina těchto dětí z celé mateřské školy nebo z celého odloučeného pracoviště. **Prezenční výuka dotčených dětí/žáků/studentů přechází na výuku distančním způsobem (s ohledem na jejich podmínky pro distanční vzdělávání).** Ostatní děti/žáci/studenti, kterých se zákaz nedotkne, pokračují v prezenčním vzdělávání. Preferuje se, aby zároveň zůstávali součástí jedné skupiny.¹

- Žáci a studenti mají povinnost se distančně vzdělávat. U dětí mateřských škol se povinnost týká dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Povinnost neplatí pro žáky základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, kteří se zapojují dobrovolně.
- Škola je povinna přizpůsobit distanční vzdělávání včetně hodnocení podmínkám dětí/žáků/studentů.

V ostatních případech škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem. Škola pak postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti/žáci/studenti nejsou přítomni ve škole. Doporučuje se však, pokud to organizační možnosti školy dovolí, udržovat alespoň částečně distanční vzdělávání dotčených dětí/žáků/studentů, a to na základě jejich dobrovolnosti a s ohledem na jejich individuální podmínky.

V případě, že je nařízením karantény, nebo mimořádnými opatřeními KHS nebo opatřeními MZd znemožněna osobní přítomnost dětí/žáků/studentů ve škole, pak mohou nastat následující situace:

A) prezenční výuka

- V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu dětí²/žáků/studentů, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy či oddělení, pokračuje výuka těch, kteří zůstávají ve škole, běžným způsobem. Škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti/žáci/studenti nejsou přítomni ve škole, např. z důvodu nemoci. Doporučuje se však, pokud to organizační možnosti školy dovolí, poskytovat dotčeným dětem/žákům/studentům studijní podporu na dálku, např. formou zasílání materiálů, úkolů či výukových plánů na dané období. Děti/žáci/studenti se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky.

B) smíšená výuka

- V případě, že se onemocnění či karanténa týká více jak 50 % účastníků konkrétní třídy či oddělení, je škola povinna DISTANČNÍM Způsobem vzdělávat děti³/žáky/studenty, kterým je zakázána účast na prezenční výuce. Ostatní děti/žáci/studenti pokračují v PREZENČNÍM vzdělávání. Distanční způsob může probíhat nejrůznějšími formami, a to dle technického vybavení konkrétní školy i jednotlivých žáků a dle aktuálních personálních možností školy. Může se jednat o zasílání tištěných materiálů, pokynů k samostatné práci s učebními texty, on-line přenos prezenční výuky či nejrůznější formy synchronní i asynchronní formy on-line výuky. Distanční způsob vzdělávání musí vždy respektovat aktuální zdravotní stav a individuální podmínky konkrétních dětí/žáků/studentů.
- Zachování prezenční výuky pro ostatní děti/žáky/studenty se bude v jednotlivých případech lišit: Možné je např. pokračovat ve výuce ve standardním režimu a přenášet ji on-line, upravit rozvrh dle možnosti přítomných pedagogů. Preferuje se, aby nebyli děti/žáci/studenti rozřazováni do jiných tříd nebo oddělení.

C) distanční výuka

- Pokud je z důvodu nařízení karantény nebo kvůli mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd zakázána přítomnost dětí⁴/žáků/studentů ve škole alespoň **jedné celé skupiny/třídy/oddělení**, škola

² Mateřské školy mají povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, za předpokladu, že chybí většina dětí třídy, která je organizována výlučně pro tyto děti, nebo chybí většina těchto dětí z celé mateřské školy nebo z celého odloučeného pracoviště.

poskytuje pro tyto skupiny/třídy/oddělení vzdělávání **výhradně distančním způsobem**. Ostatní skupiny/třídy/oddělení se vzdělávají dále prezenčním způsobem. Pokud je zakázána přítomnost všech dětí/žáků studentů, přechází na distanční výuku celá škola. Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých žáků, tak také personálním a technickým možnostem školy.

I.5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (formy, cíle, koncepce)

I.5.1 Zaměření školy

Výchova dítěte směřuje k rozvoji osobnosti, posilování úcty k právům a svobodám, posilování úcty k rodičům, kultuře, jazyku, zemi kde žijeme, civilizaci, jiným národům, etnikům a náboženstvím. Chceme vést děti k snášenlivosti, k úctě k životnímu prostředí, připravovat je na zodpovědný a kvalitní život. Naším cílem je co nejlépe nastavit ve všech oblastech předškolního vzdělávání v naší mateřské škole cestu k inkluzivnímu vzdělávání na všech rovinách a úrovních.

I.5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Hlavní (rámcové) cíle jsou formulovány následovně:

1. rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
4. nastavení cesty inkluzivního vzdělávání, do kterého jsou zapojeny všechny děti bez ohledu na jejich speciální vzdělávací potřeby a možnosti

Znamená to, že se učitelka v kterékoli části den, v kterékoli situaci může ptát:

1. Co se tím, co děláme, děti učí, rozvíjejí? - *cíl rozvojový*
2. S jakou morální hodnotou se setkává? – *cíl hodnotový*
3. Jaký prostor mají děti pro samostatnost, svobodu, sebevědomí, mají možnost ovlivnit chod věcí, které se právě dějí? – *cíl postojový*
4. Dávám prostor a směřuji k inkluzi? – *cíl etický*

Dílčí cíle jsou strukturovány do pěti oblastí:

- Dítě a jeho tělo - oblast biologická
- Dítě a jeho psychika - oblast psychologická
- Dítě a ten druhý - oblast interpersonální
- Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní
- Dítě a svět – oblast enviromentální

Cíle rámcové i dílčí vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Dílčí cíle vyjadřují, co by měl pedagog v průběhu předškolního vzdělávání sledovat, co by měl u dítěte podporovat.

Hlavní a dílčí vzdělávací cíle jsou závazné a prolínají se. Při realizaci cílů je přihlíženo k věku dětí, složení třídy, prostředí. Děti mají mít možnost denní činnosti ovlivňovat, učí se přijímat určitý řád (viz. režim dne). Denní činnost je rozdělena do ranního a odpoledního bloku. Vždy respektujeme individuální tempo dítěte. K plnění cílů je využíváno především *pozitivního hodnocení, metody prožitkového a kooperativního učení*, v dostatečné míře je uplatňováno *situační učení* založené na vytváření situací tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl. Významnou roli hraje *spontánní sociální učení*, založené na principu přirozené nápodoby a vycházející z poskytování vzorů chování a postojů, které jsou k nápodobě a přijímání vhodné. Se svými výchovnými záměry seznamujeme rodiče prostřednictvím informativních nástěnek, konzultací, rodičům je

umožněn přístup do tříd tak, aby nebyl narušován denní program dětí, partnerský vztah s rodiči je na předním místě, rovněž ochrana informací o rodině a respektování jejího soukromí. V průběhu dne se zaměřujeme především na individuální práci s dítětem, podporu a rozvoj hry. Do hry nenásilně vstupujeme jako herní partner, a tím usnadňujeme dítěti včlenit se do dětské skupiny. Velký prostor je dán pro zařazení námětů, které vyplynou ze spontánně vzniklých situací. Odpolední blok je mimo jiné prostor pro vzájemnou komunikaci dítěte x učitelky a dětmi mezi sebou. Průběžné cíle (individuální péče, evaluace vlastní činnosti, konzultace s rodiči, normy chování apod.) jsou zaznamenány v jednotlivých portfoliích dětí.

Výchozí cíle školního vzdělávacího programu jsou rozpracovány v projektu „**ČLOVÍČEK A ŠEST BAREV DUHY....**“, sledují kladný přínos pro dítě, jeho spokojenost, pocit bezpečí a osobní pokrok, respektují vztah dítěte k rodině, počátečnímu vzdělávání, ke hře a učení, podněcují kreativitu a samostatnost na principu individualizace a alternativnosti – **osobnostně orientovaná výchova**. Nedílnými součástmi vzdělávacího programu mateřské školy jsou hipoterapie a canisterapie, tyto aktivity prolínají činnostmi MŠ prioritně ve třídách zřízených dle §16, odst.9.ŠZ.

V NAŠÍ DUHOVÉ ŠKOLCE SE ČLOVÍČKŮV DEN ODVÍJÍ TAKTO ...

Při každodenní práci se snažíme vycházet z určitých zásad, které se promítají do integrovaných bloků, podmiňují a navazují na sebe. Především chceme vytvářet podmínky pro pohodu a zdraví.

ČLOVÍČEK JE V POHODĚ....

Aby dítě bylo zdravé, musí mít pohodu. To platí i naopak. Pocit zdraví je zase výsledkem pohody tělesné i duševní. Snažíme se našim dětem dát dostatek prostoru pro volný pohyb, prodlužujeme pobyt dětí venku, připravujeme jim správnou stravu.

A děti: "Maminko, proč jsi pro mě přišla tak brzy?"

ČLOVÍČKOVÍ NIC NECHYBÍ...

Děti tráví ve školce většinu dne. Je proto velmi nutné vytvářet ve školce prostor pro uspokojování všech jeho potřeb. Fyziologické potřeby lze uspokojit v každé mateřské školce. Vedle fyziologických potřeb jsou zde však potřeby, které můžeme označit jako náročnější. Je to potřeba náklonnosti, lásky a bezpečí. Děti potřebují podnětné prostředí, společenské uplatnění, potřebují mít ve školce někoho, kdo uspokojí jejich potřebu prvotních citových a sociálních vztahů. Paní učitelky se snaží všechny potřeby dítěte rozpoznat a vyjít mu maximálně vstříc.

A děti: "Paní učitelku mám rád. Hladí mě a chová na klíně."

ČLOVÍČEK SI HRAJE...

Hra je hlavní činností Vašeho dítěte. Dítě má potřebu poznávat okolní svět, rozvíjet své schopnosti, učit se, získávat nové zkušenosti. Toto všechno mu hra umožňuje. Musí mít ke hře podmínky. Paní učitelky hledají prostor a čas pro hru, nabízí možnosti jak hru obohatit. Hra jim dává naopak možnost dítě poznat, objevit rysy jeho povahy, úroveň myšlení, stupeň dovedností a návyků.

A děti: "Maminko běž si ještě nakoupit, my si hrajeme."

ČLOVÍČEK SE RÁD HÝBE...

Denní režim školy zajišťuje pravidelné střídání činností a odpočinků. Organismus dětí posiluje především dostatek volného pohybu na čerstvém vzduchu, zdravá a vyvážená strava. Pokud počasí dovolí, trávíme co nejvíce času na zahradě. Děti se účastní školy v přírodě, různých kroužků....

A děti: "My nechceme jít domů, chceme být na zahradě."

ČLOVÍČKU, CO JÍŠ RÁD.....?

Strava, kterou děti dostávají, by měla být vyvážená. Naše vlastní kuchyň nám umožňuje tuto zásadu velmi dobře naplňovat. Poskytujeme dětem ke konzumaci klidné kulturní a estetické prostředí. Podrobnější informace v příloze "Stravování".

A děti: "Dneska si zase přidám!"

ČLOVÍČKOVÍ JE U NÁS DOBRĚ...

Snažíme se povzbuzovat a posilovat sebedůvěru dětí, chránit ho před situacemi a vlivy, které nezvládá a které ho stresují. Nabízíme dětem činnosti, které rozvíjí pozitivní myšlení, citění, prožívání ve vztahu k sobě a k druhým.

A děti: "Toho koníčka jsem vyrobila sama a je pro tebe."

ČLOVÍČEK ČLOVÍČKOVÍ KAMARÁDEM...

Školka vytváří sociální klima na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie, solidarity a spolupráce mezi všemi lidmi v mateřské školce. Rádi bychom, aby se děti naučily naslouchat, být ohleduplní, uměly se omluvit, aby přemýšlely o svém chování a jednání, byly vnímavé.

A děti: "Paní učitelce jsem řekl, že kamarádovi rád pomohu."

ČLOVÍČKŮV DEN VE ŠKOLCE....

Každé dítě i dospělí potřebuje mít v režimu určité vztyčné body, které se opakují, jsou pravidelné. Potřebuje také, aby se činnosti střídaly, nepřetěžovaly dětský organismus. K tomu slouží "režim dne". V naší školce jsme vytvořily takový režim, kde je dostatek času na hru a pobyt venku. Zároveň ale děti znají pravidla, podle kterých se ve školce žije. Učí se chápat je a dodržovat. Tato pravidla vytváří paní učitelka společně s dětmi.

A děti: " Maminko, my jsme si řekly, že hračky chceme uklízet."

ČLOVÍČKU, A CO HRAČKY...?

Naše školka je vybavena vkusným interiérem. Hračky a jiný materiál jsou vybírány velmi uvážlivě, dbáme na estetické a zdravotní hledisko. Zahrada je vybavena novými prvky, které uspokojí potřebu pohybu, rozvíjí dětskou fantazii a představivost..

A děti: "Na zahradě se rád kloužu, houpu, jezdím na koloběžce."

ČLOVÍČKŮV ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL...

Školka je místem, kde se dítě naučí základům správného chování, hygienickým návykům, dítě začne chápat vlastní identitu, své začlenění mezi ostatními lidmi. Obsahem naší výchovy jsou přirozená témata, v nichž dítě poznává mezilidské vztahy, vztahy k přírodě, ke společnosti. Chceme, aby si dítě osvojilo takové návyky a dovednosti, které se stanou základem pro další zdravý způsob života.

A děti: "Dnes jsme si samy připravovaly zeleninový salát."

ČLOVÍČKU, CO A JAK SE „UČÍME“...?

Aby dítě pochopilo a vzájemně si provázalo určité znalosti a dovednosti, je třeba, aby se učilo na základě nějakého prožitku, zkušenosti. Navozujeme situace, kterých se dítě samo chce zúčastnit, účast vychází z jeho přirozené zvědavosti, touze tvořit, poznávat.

A děti: " Hrály jsme si na víly a skřítky."

ČLOVÍČEK X RODINA X ŠKOLKA...

Pokud nám rodiče svěří do péče své dítě, je to pro nás veliký závazek. Má-li se dítě cítit v mateřské škole dobře, musí mu pro to paní učitelka vytvořit podmínky. Každý je ale trochu jiný. Má různou povahu, charakter, rád dělá určité věci. Jaké dítě je, to nám může říci jen jeho nejbližší. Vaše dítě také potřebuje vědět, že mezi Vámi a paní učitelkou je vzájemná důvěra. Máte-li čas, můžete si s dítětem ve školce pohrát, pobýt s ním na zahradě. Potřebujete - li se poradit, vyřešit výchovný či jiný problém, můžete se obrátit na paní učitelku.

A děti: "Maminko, ty jsi taky kamarádka s paní učitelkou?"

ČLOVÍČKOVÍ A JEHO VELKÝM ČLOVÍČKŮM POMŮŽEME...

V naší mateřské škole spolupracujeme s odborníky. Často se obracíme na dětského lékaře, hygienickou stanici, psychologa, logopeda. Rodiče se s různými problémy mohou obracet na nás a my, pokud nedokážeme problém odborně řešit, se obracíme dál a zpět na rodiče. Rodičům doporučujeme a zveme je na akce, které pořádá mateřská škola.

A děti: " Na výstavě se nám moc líbilo, půjdeš se mnou tatko ještě?"

Dosažení očekávaných konkretizovaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oblastech vede k *naplňování klíčových kompetencí* pro předškolní období. *Klíčové kompetence* jsou soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj a uplatnění každého jedince. V předškolním období jsou základy klíčových kompetencí elementární a významné z hlediska systematické přípravy dítěte k dalšímu vzdělávání.

1. kompetence k učení
kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské	2.

Konkretizované očekávané výstupy jsou součástí Třídních programů a zaznamenány v evaluačních arších – *příloha TVP 1.*

Rozpracované jednotlivé klíčové kompetence jsou součástí Třídních programů – *příloha TVP 2.*

I.5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání se ve všech třídách mateřské školy maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí. Jako hlavní metody a formy práce volíme *prožitkové a kooperativní učení* hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na *přímých zážitcích* a podněcují přirozené poznání a rozvoj všech dovedností. Prioritně uplatňujeme *situační učení*, kde velkou roli sehrává spontánní sociální učení – princip přirozené nápodoby.

Veškeré aktivity spontánní i řízené jsou vzájemně provázané a vyvážené. Didaktický styl je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte, kde pedagog citlivě vede dítě k cestě za poznáním a stanoveným cílem.

Klíčové kompetence jsou formulované jako „výsledky obecně očekávané“ – těmi by mělo každé dítě disponovat po ukončení předškolního vzdělávání, avšak v rozsahu daném jeho individualitou. Tzn., že učitelka postupuje tak, aby každé dítě mělo možnost ke klíčovým kompetencím směřovat tak, jak to odpovídá jeho individuálním možnostem. Protože tyto možnosti jsou u každého dítěte jiné, bude i dosažená úroveň „kompetencí“ individuálně rozdílná.

Vzdělávání probíhá na základě *integrovaných bloků* – viz. dále, kde je vzdělávací obsah nabízen ve vzájemných souvislostech, vazbách a vztazích.

Na třídách pracujeme podle integrovaných bloků – **projektů**, které zastřešuje název **ŠVP „ČLOVÍČEK A ŠEST BAREV DUHY...“**. Naše země je velká, žijeme zde my, druzí lidé a kamarádi, zvířata, je zde plno rostlin, řek a lesů, moří a pouští, hor a zelených luk. Všechno chceme poznat, osahat si, prožít.

Témata jednotlivých projektů jsou plánována postupně, podle potřeby a nahodilých situací. Respektujeme hlavní cíle předškolního vzdělávání. Podtématem se ve třídách zabýváme týden, nebo dva, někdy i kratší dobu, k danému podtématu se můžeme i kdykoli vracet.

Na konci týdne si paní učitelky ve třídě vytvoří myšlenkovou mapu, některá podtémata dovolují vytvořit myšlenkovou mapu dětmi samotnými. Myšlenková mapa zachycuje různé představy učitelky jak jednotlivý projekt naplňovat. Myšlenková mapa celý týden visí ve třídě na nástěnce a spolu s dětmi a v průběhu projektu je doplňována, obměňována, opravována.

Po vyčerpání podtématu zhodnotíme, čím vším jsme se zabývali, co bylo a nebylo splněno nebo naplněno. Tím vznikne další myšlenková mapa, která může naplňovat projekt další, doplňovat předchozí nebo vytvořit projekt zcela nový, nahodilý. Pokud se projekt nepodaří splnit, plní se v dalších týdnech nebo v jiném období, vždy dle potřeby. Nezapomínáme na nahodilé situace a pružně na ně reagujeme, v případě obsáhlejšího tématu i vytvořením jiné myšlenkové mapy.

Prací podle podtémat plníme úkoly, vyplývající z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Všechny myšlenkové mapy, včetně poznámek a úprav, jsou uloženy a jsou součástí povinné dokumentace.

Vlastní poznámky, postřehy, plnění a nesplnění, IP k jednotlivým projektům jsou zaznamenány v TVP – evaluace. Tyto poznámky jsou východiskem i pro tvorbu a naplňování dalších projektů.

Při tvorbě jednotlivých projektů je zohledněn individuální přístup ke každému dítěti, zejména k dětem s různou mírou potřeby podpůrných opatření. Na přípravě projektů spolupracuje i speciální pedagog, logoped, který zajišťuje oblast individuální nápravy. Ve třídě zřízené dle § 16, odst.9 ŠZ je vytvořen speciální program pro děti s poruchami autistického spektra, který je postaven na práci s piktogramy a s prvky programu Son-Rise. Je zde i rehabilitačně – pracovní koutek pro individuální rozvoj. Ve třídách zřízených dle § 16, odst.9 jsou vedle pomůcek běžných zastoupeny i speciální didaktické pomůcky pro jednotlivé druhy postižení, v logopedické pracovně využíváme vedle klasické logopedické péče i pomoc odborných PC programů. Naše snažení směřuje k tomu, aby byl u dětí vypěstován soubor společensko-pozitivních vztahů, připravenost pomoci druhým, ohleduplnost, trpělivost, porozumění. Tyto vlastnosti musí být pěstovány systematicky a opakovaně upevňovány ve všech činnostech a situacích. Děti zdravotně postižené se snažíme dovést k dosažení co nejvyšší možné úrovně vzdělání v rámci jejich postižení a co největší samostatnosti. Celé naše snažení směřuje k tomu, aby v co největší míře byla ve všech oblastech a činnostech mateřské školy nastavena cesta k inkluzi.

Podstata inkluze

Inkluze = rozšíření integrace

- Cesta, jak poskytnout společné vzdělávání všem dětem, je o učení se žít společně, společně vytvářet hodnoty
- Každý je brán jako jedinečná bytost s individuálními potřebami

- Podstatou = právo na vzdělávání v běžné škole pro všechny děti, nejlépe v místě bydliště.
 - Každé dítě je jedinečnou a neopakovatelnou individualitou, které je poskytována podpora a vedení.
 - Je zabezpečena účast na společném vzdělávání a zároveň se respektují/naplňují jejich individuální potřeby a rozvíjí se jejich silné stránky.
 - Úplné inkluze u nás nebylo dosud dosaženo → **dlouhodobý proces**
-

Náš školní vzdělávací program je strukturován do vzdělávacích oblastí.

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou charakterizovány svým specifickým zaměřením. Toto zpracování umožňuje respektovat individuální zvláštnosti dětí ve speciálních třídách a zpracovávat oblasti s ohledem na zdravotní postižení dětí. Umožňuje učitelkám dostatečnou flexibilitu při plánování jednotlivých integrovaných bloků v každé třídě. Každá třída má vlastní formu zpracování integrovaných celků, vlastní myšlenkovou mapu. Tento způsob je otevřený, umožňuje pružné a mnohostranné zpracování tématu. Východiskem pro zpracování myšlenkových map jsou interakční oblasti obsahu předškolního vzdělávání: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Forma vzdělávacího obsahu je uspořádána i do tematických celků stanovených tak, aby odpovídala jednotlivým vzdělávacím oblastem. V rámci jednotlivých oblastí jsou stanoveny i kompetence a témata, která korespondují se specifickým zaměřením mateřské školy. Vybraným specifickým vzdělávacím cílům je přiřazena odpovídající obsahová náplň. K naplňování obsahu i k plnění specificky vzdělávacích cílů jsou ve třídních vzdělávacích programech stanoveny konkrétní didakticky zaměřené činnosti tak, aby respektovaly věk, předpoklady a zkušenosti dětí. Didakticky zaměřené činnosti sestavují pedagogické pracovnice tak, aby co nejvíce docházelo k prolínání jednotlivých vzdělávacích oblastí: citové a sociální, smyslové a poznávací, pohybové, estetické, k integrovanému učení hrou a činnostmi, a tím k rozvíjení celé osobnosti dítěte.

Obecné metody a formy práce

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi
- spontánní sociální učení, experimentování se sociálními rolemi
- situační učení
- hra, spontánní a didakticky cílené aktivity
- komunitní kruh (slouží k rozvoji komunitního života, jeho součástí je seznámení s denním plánem a nabídkou činností, s aktualitami či organizačními změnami)
- individuální a individualizovaná forma vzdělávání
- polytechnické učení (kreativní technické hračky, pomůcky, stavebnice)
- individuální volba a aktivní účast dítěte
- integrovaný přístup
- konstruktivistický přístup (vychází z předpokladu, že každý jedinec má specifické předpoklady poznávat a učit se i rozdílné zkušenosti – postupuje osobitým způsobem, ale vždycky už o světě „něco ví“. Jádrem procesu učení je komplexní poznávání, nacházení souvislostí (směřování k jádru učení), úkolem učitele je vytvořit podnětné prostředí tak, aby si děti mohly své poznání budovat samy a ve spolupráci s ostatními dětmi. Při objevování, je třeba vést proces učení tak, aby se provokovaly okamžiky „AHA!!!“, aby děti mohly neustále klást otázky a učily se to (učit se „do hloubky“ – nikoli rychle a po povrchu). Je třeba zajistit, aby systematickou součástí učení bylo tzv. „průběžné hodnocení“, které směřuje k sebehodnocení a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení)

Netradiční metody a formy vzdělávání

- V každé třídě probíhají pravidelně 1x týdně LOGOHRÁTKY, ty zajišťují kmenové učitelky, které absolvovaly akreditovaný kurz logopedického asistenta.
- 3 učitelky absolvovaly kurz **Panenky s osobností** neboli **Persona Dolls**. Jde výukovou metodou, která pomáhá učitelkám mluvit s dětmi o tématech, která se špatně vysvětlují. Učí, jak reagovat na předsudky a jak podporovat naplňování průřezových témat a klíčových kompetencí RVP. Tuto metodu uplatňují v případě potřeby ve třídách.
- Využívání prvků Son-Rise a relaxace v snoezelen místnosti

• GLOBÁLNÍ A MULTIKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Globální rozvojové vzdělávání = celoživotní vzdělávací proces, který přispívá k pochopení rozdílů, podobností a souvislostí mezi životy lidí v rozvojových a rozvinutých zemích a usnadňuje porozumění ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním a kulturním procesům, které je ovlivňují. Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

Globální vzdělávání obecně - čeho se týká, co děti učíme:

Globální občanství - základy výchovy k myšlení v globálních souvislostech

Environmentální vzdělávání

Migrace

Udržitelný rozvoj

Odpadové hospodářství

Udržitelné technologie

Lidská práva

... MÁ BÝT GLOBÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ SOUČÁSTÍ VZDĚLÁVÁNÍ?

- Připravuje děti na život v současném propojeném světě
- Vede děti k porozumění jejich bezprostředního okolí
- Vede je k chápání toho, jak naše chování může mít vliv na lidi a životní prostředí jinde ve světě
- Seznamuje je přiměřenou formou s pocity ze změn způsobené událostmi jinde

Aktivity jsou celoročně součástí třídních programů, a navíc spolupracujeme s neziskovou organizací ADRA, která nám nabízí vzdělávací programy pro mateřské školy.

V rámci Globálního a multikulturního vzdělávání nabízíme program organizace InBáze, z.s.– Bedýnky pohádek. Kultura konkrétních zemí je dětem přiblížena pomocí vyprávění pohádek a následné výtvarné dílny, kdy děti mají možnost pohádku zpracovat pomocí tradičních materiálů a technik dané země.

Pravidla soužití s celoškolskou působností

Pravidla komunitního kruhu:

Písnička nás volá do kruhu

Hračky mimo kruh

V kruhu mluví pouze jeden, ostatní naslouchají

O slovo se hlásím

Kruh je místo bezpečí, kde se mohu podělit o své bolesti

Obecná pravidla:

Mé ruce pracují, hrají si a hladí

O pomoc požádám nejdříve 2 kamarády, až potom paní učitelku

Mluví s tím, na koho se dívám

Vím, že to zvládnou, když budu chtít

Mezi stoly chodím pomalu

Běhám v herně a na zahradě

Každá hračka má své místo

S hračkami zacházím jemně a opatrně

Hračku vždy uklidím, než si půjčím jinou

Požádám, chci-li se zapojit do hry kamaráda – „Můžu si s tebou hrát?“

O půjčení hračky kamaráda požádám

Usmívám se na toho, koho mám rád

Vždy mám právo volby

Mluví pouze s prázdnou pusou

Při jídle sedím u stolečku

I.5.4 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – *vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte*, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je nezbytné plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do své práce i přiznaná podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Podpůrná opatření

1. stupeň – škola zajišťuje sama, učitelkou zpracován plán pedagogické podpory (PLPP) bez podpory ŠPZ, nemusí být informovaný souhlas zákonného zástupce.

2. – 5. stupeň – nutná spolupráce se ŠPZ – stanovení stupně podpory a přiznání odpovídajících podpůrných opatření, stanovení v kooperaci škola ŠPZ, nutný informovaný souhlas rodičů, IVP zpracováno v kooperaci se ŠPZ.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

- volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků
- *uplatňování vysoce profesionálních postojů* učitelů i ostatních pracovníků
- vytvoření podmínek pro jejich pozitivní přijetí
- navázání úzké spolupráce s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace
- spolupráce všech zainteresovaných partnerů směrem k dítěti učitel, AP, rodič, ŠPZ, další odborníci,....)

Které děti mohou potřebovat podporu:

- děti uvedené v §16, odst.9 školského zákona
- děti zdravotně znevýhodněné – oslabené
- děti jinak znevýhodněné (nemoc, stěhování, rozvod, lehké narušení komunikačních schopností...)
- děti sociálně znevýhodněné
- děti nadané
- děti s odlišným mateřským jazykem

I.5.5 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Mateřská škola

I. stupeň podpůrných opatření vždy navrhuje a poskytuje škola

- Učitelka identifikuje speciální vzdělávací potřeby dítěte
- V případě potřeby plán pedagogické podpory (PLPP) – formulář je stanoven vyhl.č.27/2016 a upraven pro naše potřeby – viz. *Příloha (Tento dokument není ze zákona povinný, ale využíváme ho při plánování činnosti)*
- Učitelka realizuje podpůrná opatření v 1. stupni podpory. V případě, že zjistí, že tato PO stačí k naplnění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, dále je používá do té doby, po kterou jsou efektivní (může to trvat celou školní docházku...).
- Učitelka vyhodnocuje podpůrná opatření v 1. stupni podpory nejpozději po 6 měsících, pokud usoudí již po měsíci, že její podpora nestačí, obrací se na koordinátora inkluze MŠ prostřednictvím zákonného zástupce kontaktuje ŠPZ

Problémy dítěte v 1. stupni podpory mohou navazovat např. na:

- *Situace, které zvyšují riziko školní neúspěšnosti (krátkodobá nemoc, stěhování, rozvod či úmrtí v rodině, negativní vztahy v kolektivu, změny učitele atd).*
- *Dlouhodobější problémy vyplývající z nemožnosti či neschopnosti rodiny zabezpečit adekvátní domácí přípravu, drobné poruchy pozornosti, nezávažné nespecifické poruchy chování atd.*
- *Lehké narušení komunikačních schopností*

Školské poradenské zařízení - ŠPZ

- Identifikuje speciální vzdělávací potřeby dítěte
- Stanoví, zda je v kompetenci školy pokračovat v uplatňování podpůrných opatření 1. stupně (mohou být navržena jiná opatření z tohoto stupně)
- Určí, zda jsou speciální vzdělávací potřeby dítěte natolik závažné, že je třeba využít podpůrných opatření z vyšších stupňů podpory
- Navrhne podpůrná opatření ve 2. až 5. stupni podpory (podle závažnosti jejich dopadů do vzdělávání)
- Spolupracuje se školou (metodicky vede) při jejich realizaci
- Vyhodnocuje efektivitu navržených a poskytovaných PO
- ŠPZ navrhuje podpůrná opatření vyššího stupně tam, kde je neefektivní využívat podpůrná opatření nižšího stupně
- Škole vzdělávající dítě, které má přiznána podpůrná opatření 2.–5. stupně, náleží finanční zvýhodnění, dle finanční náročnosti poskytovaného PO pro konkrétní dítě
- ŠPZ zpracuje zprávu o poskytnuté pedagogické podpoře, ve které jasně uvede:
 - jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal
 - jaká podpůrná opatření byla uplatňována
 - jak jsou vyhodnocena
- Zpráva je předána zákonným zástupcům a mateřské škole

- **PRAVIDLA PRO TVORBU, REALIZACI A VYHODNOCOVÁNÍ INDIVIDUÁLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PLÁNU (dále IVP)**

Na základě doporučení ŠPZ je školou zpracování IVP. Je zpracován speciálním pedagogem školy ve spolupráci s učitelkou, popř. i s asistentem pedagoga. Plán je zpracováván pro děti od 2. stupně PO, pokud je doporučen a na žádost zákonného zástupce. Zákonný zástupce svým podpisem na Informovaném souhlasu potvrdí seznámen se všemi náležitostmi vzdělávání svého dítěte.

Formulář IVP je stanoven vyhláškou č.27/2016 a upraven pro naše potřeby – viz. *příloha*

1. Zpracování IVP na základě doporučení ŠPZ bezodkladně
2. IVP vychází ze ŠVP, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpory
3. Realizace: učitelka, popř. AP, speciálním pedagog MŠ
4. Naplňování IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou nejméně 1x ročně
5. MŠ vyhodnocuje IVP průběžně

- **NÁPLŇ SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE**

Intervence- speciálně pedagogické péče a pedagogická intervence

Metodická podpora

Koncentrovaná podpora ŠPZ (PPP a SPC)

Využití školního speciálního pedagoga

Náhradní prostředky komunikace alternativní a augmentativní formou

Podpora orientace v prostoru

Další formy podpory z oblasti speciální pedagogiky a psychologie

Práce s jednotlivcem i skupinou

Posilování výuky, sociálních vztahů, vyrovnávání handicapů

- **PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ V SYSTÉMU PÉČE O DĚTI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI - SPOLUPRÁCE A NÁPLŇ MULTIDISCIPLINÁRNÍHO TÝMU**

Součástí pracovního týmu je speciální pedagog, školní psycholog a koordinátor inkluze.

Význam interdisciplinární spolupráce umožňuje komplexní náhled jednotlivých odborníků a zapojení klienta a jeho rodiny do procesu individuálního plánování péče

Speciální pedagog:

- Poradce učitelkám a AP
- Intervence ve třídách
- Provádění komplexní speciálně pedagogické diagnostiky, náročných nápravných, reedukačních a kompenzačních činností s dětmi, žáky, studenty nebo klienty se zdravotním postižením a náročného speciálně pedagogického poradenství při řešení problémů ve vývoji a vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením ve škole a v rodině.
- Metodická a koordinační činnost v oblasti speciálně pedagogických preventivních a poradenských služeb ve školství.
- Samostatná aplikace logopedických, etopedických, somatopedických, psychopedických, tyflopédických a dalších diagnostických postupů a metodik stimulace, edukace, reedukace, kompenzace a aplikace vzdělávacích činností s dětmi, žáky, studenty nebo klienty se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytování specializované péče osobám se zdravotním postižením a znevýhodněním speciálně pedagogickými metodami nebo rehabilitačními metodami a ve spolupráci a v návaznosti na jiná odvětví. Tvorba koncepce vyučování prostorové orientace a samostatného pohybu zrakově postižených podle akreditovaných vzdělávacích programů.

Koordinátor inkluze:

- Komunikace se ŠPZ
- Kontrola spolupráce učitel x AP, koordinace práce
- Tvorba podkladů pro IVP
- Podílí se na sestavování a vyhodnocování IVP a PLPP – viz. formulář v příloze
- Intervence ve třídách
- Kontrola měsíčního plánu společné práce učitel x AP - viz. *Formulář, příloha*
- Komunikace s rodiči
- Důležitou součástí managementu, neboť ovlivňuje celou politiku školy směrem k inkluzi.

• DALŠÍ – DOPLŇKOVÉ – SUBJEKTY

- Nabídka služeb Hyperky (trénink pro hyperaktivní děti) – Pravidelná intervence v MŠ
- Nabídka služeb ergoterapeuta – pravidelná intervence v MŠ, práce s dětmi, nácviky s pedagogickými pracovníky
- Praxe studentů všech typů škol (SŠ, VOŠ, VŠ), odborné stáže, i zahraniční
- Zdravotníci – pravidelná interaktivní setkání a seznámení s pravidly první pomoci – „ I dětské ruce mohou pomoci“
- Malá technická univerzita – seznamování s různými technickými obory v rámci polytechnického vzdělávání
- Popularizační programy ÚFCH J. Heyrovského AV ČR, v.v.i.

I.5.6 Systém péče o děti nadané

Identifikace

- dítě projevuje časný zájem o číslice a písmena
- mnohé se naučí před vstupem do základní školy spontánně číst a počítat
- často je nezajímají hračky, raději listují v knížkách a encyklopediích
- zkoumají různé jevy a věci, mají výbornou paměť
- dokážou spojovat fakta do souvislostí a všemu chtějí přijít na kloub
- jsou to výrazné individuality, nevyhledávají tolik vrstevníky
- neradi respektují pravidla a velmi často se hůře zapojují d společných aktivit
- mnohdy převládá nerovnoměrný vývoj, rozumové schopnosti a zvýšená intenzita emocí a představivosti vytvářejí silné vnitřní prožívání a uvědomování, které je kvalitativně odlišné od normy
- výše uvedené často způsobuje u nadaných dětí emocionální a sociální problémy v kolektivu ostatních
- některé osobnostní vlastnosti jako např. sklon k perfekcionismu, zvýšená kritičnost i specifický druh humoru mohou patřit ke zdrojům konfliktů s učiteli nebo vrstevníky
- problémem bývá u těchto dětí nuda, když musí držet tempo s ostatními – projevy: vykřikování, zlobení, ...často jde o dítě „rizikové“, pokud mu není nabídnuto dostatečně motivované prostředí, bývá často deprimované, depresivní.
- jsou schopni pracovat s abstraktními symboly, slovními i matematickými, nepotřebují výrazně motivovat, učení jim činí potěšení, mají schopnost dlouhodobé koncentrace, dobrou paměť, jsou schopné vybavovat si naučené do detailů
- preferují samostatnou práci, vlastní schémata a způsoby myšlení, jsou schopni vytvářet originální myšlenky, jejich myšlení je flexibilní
- nadané děti mají zřetelný náskok před svými vrstevníky, vývoj však probíhá individuálně

Postup po identifikaci nadaného dítěte

- identifikace nadprůměrně intelektově nadaného dítěte učitelkou
- sestavení PLPP (naplňování 1.stupně podpory)
- vyhodnocení po nejdéle 3 měsících, raději po měsíci, z důvodu prodlevy
- učitelka na základě vyhodnocení PLPP zjistí, že dítě potřebuje vyšší stupeň podpory, aby byl vhodně stimulován jeho potenciál
- ve spolupráci s rodiči odeslání do ŠPZ, vyšetření
- psycholog musí zmapovat celou osobnost dítěte, předpoklady pro studium, manuální zručnost, strukturu zájmů, výsledek ukáže dominanci, která oblast je nadprůměrná a doporučí vhodnou formu rozvoje
- za hranici pro uznání mimořádného nadání je v České republice považována hranice IQ 130, po jejím dosažení má dítě nárok na podporu podle paragrafu školského zákona o podpoře dětí se speciálními potřebami v rámci podpůrných opatření
- ŠPZ stanoví příslušná podpůrná opatření a stupeň podpory
- ve spolupráci se ŠPZ, učitelkou, speciálním pedagogem školy a zákonnými zástupci sestavení IVP, bezodkladné plnění stanovených podpůrných opatření – rodiče jsou poučeni a podepíší Informovaný souhlas k postupu při zajišťování podpůrných opatření 2. – 5.stupně
- ředitelka školy nárokuje podpůrná opatření u MHMP – výkaz R 44
- práce dle IVP, pomoc ŠPZ, pravidelné vyhodnocování
- speciální péče věnovaná nadaným dětem zvyšuje pravděpodobnost, že náskok, který získaly, se neztratí a bude se dál vyvíjet

ŠPZ bývá doporučeno:

- zvýšená individuální péče na základě IVP
- snížení počtu dětí ve třídě

- přítomnost asistenta pedagoga
- nabídka pomůcek s převahou intelektových činností – pro individuální práci
- sociální rozvoj ve skupině, nácviky sociálních dovedností

I.5.7 Systém péče o děti od dvou do tří let

- Ve třídě jsou vzdělávány děti ve věku 2 – 3 let.
- Je zřízena třída pro děti ve věku od 2 do 3 let

Snížení počtu dětí ve třídě s účinností od 1.9.2020 – za každé ve třídě zařazené dítě mladší 3 let se do dovršení 3 let věku snižuje nejvyšší počet dětí ve třídě o 2 děti, nejvýše však o 6.

Ve třídě zřízené pouze pro děti od 2–3 let je minimálně 12 dětí nejvyšší počet dětí je 16.

Vybavení třídy - odpovídající stolečky, židličky, záchodová prkénka, sprchy, přebalovací pulty, nočníky, místo na pleny a vlhčené ubrousky, nášlapné uzavíratelné odpadkové koše, vhodné hračky a didaktické pomůcky, odpočinkové kouty,.....

Výchovně vzdělávací činnost vychází z RVP PV a ŠVP PV dané mateřské školy. Vzdělávací nabídka a pracovní tempo je přizpůsobeno této věkové kategorii.

Jsou voleny odpovídající metody a formy práce, děti se učí hlavně napodobou, situačním učením, často opakujeme činnosti, jsou stanoveny pravidelné rituály. Pravidelně se střídají spontánní a řízené aktivity, největší prostor je ponechán hře a pohybovým aktivitám.

Pedagogičtí pracovníci se v rámci DVPP vzdělávají v této problematice.

Jsou přítomni dva pedagogičtí pracovníci a chůva, popř. asistent pedagoga.

Chůva má odbornou kvalifikaci.

Je určen monitorovací pracovník pro tuto věkovou kategorii.

Strava je přizpůsobena dětem, zvýšený dohled je nad pitným režimem dětí.

II. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

II.1 H L A V N Í P E D A G O G I C K Ý Z Á M Ě Ř

RESPEKT – TOLERANCE – JEDINEČNOST

Na cestě k inkluzi propojujeme světy zdravých a znevýhodněných.

Každé dítě je u nás vítáno !

Naše snažení směřuje k tomu, aby děti, které mateřskou školu opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat. Jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotní nejen přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

Jednotlivé integrované bloky jsou ve ŠVP zpracovány obecně, konkretizovány budou v TVP dle potřeb a pravidel jednotlivých tříd.

Pravidla zpracování integrovaných bloků do TVP:

- Učitelky se dohodnou na tématu, to je zpracováno do myšlenkové mapy
- Myšlenková mapa: je zpracována ve spolupráci učitelek a AP ve třídě, některá podtémata dovolují vytvořit myšlenkovou mapu dětmi samotnými. Myšlenková mapa zachycuje různé představy učitelek jak jednotlivý projekt naplňovat. Myšlenková mapa celý týden visí ve třídě na nástěnce a spolu s dětmi a v průběhu projektu je doplňována, obměňována, opravována, není povinností učitelky dodržovat veškerou předem připravenou nabídku..
- Do základních témat mohou být vpracovány celoroční doplňkové projekty – např. ekologie, globální učení, logopedie,.....
- Po vyčerpání podtématu zhodnotíme, čím vším jsme se zabývali, co bylo a nebylo splněno nebo naplněno. Tím vznikne další myšlenková mapa, která může naplňovat projekt další, doplňovat předchozí nebo vytvořit projekt zcela nový, nahodilý. Pokud se projekt nepodaří splnit, plní se v dalších týdnech nebo v jiném období, vždy dle potřeby. Nezapomínáme na nahodilé situace a pružně na ně reagujeme, v případě obsáhlejšího tématu i vytvořením jiné myšlenkové mapy.
- Vlastní poznámky, postřehy, plnění a nesplnění, IP k jednotlivým projektům jsou zaznamenány v TVP – evaluace. Tyto poznámky jsou východiskem i pro tvorbu a naplňování dalších projektů.
- Ve třídách zřízených dle § 16, odst.9 – navíc ve zvýšené míře práce dle IVP

ŠVP je doplněn dílčími celoročními projekty, které jsou v průběhu roku implementovány do základních integrovaných bloků nebo jsou v TVP zpracovány a zařazeny samostatně podle potřeby v jednotlivých třídách.

Doplňkové projekty jsou voleny s přihlédnutím k individuálním možnostem a věku dětí – ne všechny doplňkové projekty musí všechny třídy využívat.

Naopak jiné doplňkové projekty jsou plánovány jako celoškolkové aktivity napříč třídami a jsou propojeny s dalšími subjekty (rodiče, neziskové organizace, místní spolky,.....)

II.2 REALIZACE PROJEKTU: „ČLOVÍČEK A ŠEST BAREV DUHY“

Jednotlivé integrované bloky jsou vytvářeny tak, aby integrovaly více oblastí. Některých se může dotýkat jen okrajově, větší bloky zasáhnou oblasti všechny. Didakticky zaměřené činnosti jsou sestavovány učitelkami tak, aby se jednotlivé vzdělávací oblasti prolínaly obsahem integrovaných bloků.

ZÁKLADNÍ INTEGROVANÉ BLOKY

1. Človíček žije zdravě – ŽLUTÁ – kde se slunce dotkne země...

Človíček sportuje (letní, zimní sporty, otužování, olympiáda, paralympiáda, relaxace, význam sportu pro zdraví, smyslové vnímání, bezpečnost při sportu)

Človíček a zdravá výživa (vitamíny, potraviny, ovoce, zelenina, drogová prevence, hygiena, zdraví x nemoc, u lékaře, oblékání)

Človíček človíčkem (lidské tělo+ vývojové etapy člověka, orgány a jejich funkce, ochrana a bezpečí – cizí lidé,...)

2. Človíčku, povídej si se mnou – MODRÁ – podej mi ruku a pojď...

Človíček v říši pohádek (dramatizace, poslech, role, pocity, emoce, pohádkové bytosti, dobro x zlo, vliv masmédií na člověka, kouzla, čáry)

Človíček listuje knížkou... („čtení knih“, ilustrace, druhy knih, práce s encyklopedií, Den knihy, zacházení s knihou, vznik knihy, poslech, vyprávění....)

Človíček ve světě hudby (hudební nástroje, lidová píseň, rytmizace...)

Človíček se připravuje do školy (zápis, práva a povinnosti dětí, co do brašny..)

3. Človíčku, kdo jsi....? – FIALOVÁ – bludištěm vztahů...

Vítáme Tě, Človíčku (adaptace, značka, orientace ve školce a v okolí, pravidla soužití, moje cesta do školky – bezpečnost...)

Človíček v náručí rodiny (rodina, můj dům - můj hrad, role a činnosti s nimi spjaté, domácí mazlíčci, povahy, zaměstnání, řemesla...)

Človíček je kamarád (jaký by měl být kamarád – vlastnosti, vzájemná pomoc, tolerance, život s postižením, integrace...)

4. Človíčkovo okolí a svět - ČERVENÁ – jsme stejní, jsme jiní

Človíček se veselí (lidové zvyky, tradice a svátky během roku, jejich původ, význam, poutě, cirkus...)

Človíček v dopravním provozu (dopravní prostředky, bezpečnost silničního provozu, P x L orientace, pomáhající profese – 150, 155, 158 a 112, dopravní značení, barvy, tvary...)

Človíček součástí planety (Země, vesmír, planety, střídání ročních období, den x noc, časomíra, Den země, počasí...)

Človíček putuje po světě (Praha hlavní město, místo, kde žijí, město x vesnice, kontinenty, národnosti, kultury, rasy, chystáme se na prázdniny...)

5. Človíček putuje přírodou – ZELENÁ – kouzelná planeta....

Človíček chrání přírodu (vliv životního prostředí na člověka a člověka na přírodu, přírodní živly, materiály kolem nás, práce s lupou, mikroskopem, třídění odpadu...)

Človíček se stará o zvířátka (kde žijí, charakteristické znaky, užitek, mláďata, Červená kniha ohrožených druhů, péče o zvířata – v zimě, útulky...)

Človíček v rostlinném království (květiny, stromy, keře, houby, léčivé x jedovaté rostliny, práce na zahrádce....)

Človíček a čtvero ročních období (charakteristické znaky, změny v přírodě, přírodní katastrofy.....)

6. Doplnující celoroční projekty:

**6.1 Co trápí svět, človíčku - ORANŽOVÁ –
ekologické svědomí a vědomí ... /ekologický
projekt/**

6.2 Človíček a duhově zdravý život / zdravý životní styl/

6.3 Človíček cestuje napříč světadíly / globální a multikulturní vzdělávání/

6.4 Človíček to také umí / logopedický projekt/

6.5 Človíček jde cestou necestou po svém okolí / místopis/

6.6 Človíček ve světě počítačů /ICT, interaktivní tabule/

**6.7 Človíček na cestě k inkluzi a toleranci / tolerance ke stáří, jiným etnikům a
národům, postiženým, globální a
multikulturní vzdělávání...../**

1.ČLOVÍČEK ŽIJE ZDRAVĚ - ŽLUTÁ

Charakteristika integrovaného bloku:

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům. Holistické pojetí zdraví.

Dílčí témata:

Človíček sportuje
Človíček a zdravá výživa
Človíček človíčkem

Časový rozsah: dlouhodobý

Věková skupina: 3 – 4,5 4,5 – 6 třídy zřízené dle §16, odst.9

Dílčí vzdělávací cíle očekávané:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj kooperativních dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí, apod.)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Vzdělávací nabídka činností:

lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce, včetně pohlavních), jeho vývoj a změny (narození, růst těla a jeho proměny); zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny); ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrozícím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy); sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid); věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a nářadí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky, jejich užívání).

- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- konstruktivní a grafické činnosti
- manipulační činnosti a úkony s předměty, pomůckami, nástroji, materiálem
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků

Kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo dosáhnout klíčové kompetence v následující úrovni:

kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

2. ČLOVÍČKU, POVÍDEJ SI SE MNOU... MODRÁ

Charakteristika integrovaného bloku:

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Dílčí témata:

**Človíček v říši pohádek
Človíček listuje knížkou
Človíček ve světě hudby
Človíček se připravuje do školy**

Časový rozsah: dlouhodobý

Věková skupina: 3 – 4,5 4,5 – 6 třídy zřízené dle §16, odst.9

Dílčí vzdělávací cíle - očekávané:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- seznamovat se světem lidí, kultury a umění

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)

- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám

Vzdělávací nabídka činností:

dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knížky, film, divadlo); předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály, chutě, vůně, zvuky, funkce předmětů); číselné a matematické pojmy (číselná řada, čísllice, základní geometrické tvary, množství); prostorové pojmy a souvislosti (v prostoru i v rovině, uspořádání předmětů), elementární časové pojmy a souvislosti (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok); lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly); každý je jiný (přirozená různost lidí) ; já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou).

- Přirozené pozorování /kulturních, technických, přírodních objektů a památek....
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadelních představení
- přednes, recitace, dramatizace, prohlížení knížek, časopisů „čtení písmen“

Kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo dosáhnout klíčové kompetence v následující úrovni:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

3. ČLOVÍČKU KDO JSI.... FIALOVÁ

Charakteristika integrovaného bloku:

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí témata:

**Vítáme Tě človíčku
Človíček v náruči rodiny
Človíček je kamarád**

Časový rozsah: dlouhodobý

Věková skupina: 3 – 4,5 4,5 – 6 třídy zřízené dle § 16, odst.9

Dílčí vzdělávací cíle - očekávané:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání relativní citové samostatnosti
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Rizika *(co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)*

- nedostatečně psychosociálně "bezpečné" prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochranné či příliš nevšímavé prostředí
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

Vzdělávací nabídka:

vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí); rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat); mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi); pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).

- činnosti zaměřené na rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
/společné diskuse, obhajoba vlastního názoru, sledování pohádek, sdělování citových pojmů a prožitků/
- hry a činnosti vyžadující vůli, sebeovládání
- sociální hry
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností /čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní/
- mimické vyjadřování nálad
- činnosti vedoucí k pochopení pravidel, co se smí x nesmí
- dramatické činnosti / předvádění a napodobování , mimické vyjadřování nálad /
- cvičení v projevoování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- činnosti zajišťující spokojenost a radost
- činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

Kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo dosáhnout klíčové kompetence v následující úrovni:

kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

činnostní a občanské kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

4. ČLOVÍČKOVO OKOLÍ A SVĚT - ČERVENÁ

Charakteristika integrovaného bloku:

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně - kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí témata:

Človíček se veselí
Človíček v dopravním provozu
Človíček součástí planety
Človíček putuje po světě

Časový rozsah: dlouhodobý

Věková skupina: 3 – 4,5 4,5 – 6 třídy zřízené dle § 16, odst.9

Dílčí vzdělávací cíle - očekávané:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*)

- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a praxi

Rizika (*co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga*)

- převaha zprostředkovaného poznání dítěte / obraz, film/
- schematické řešení konfliktů bez zjištěných příčin
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

Vzdělávací nabídka činností:

svět lidí, kultury, umění, práce, společenské role (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním); pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady; práce, pracovní činnosti a role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání);

kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví); rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura).

- sledování událostí v místě bydliště a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mat. školy
- přípravy a realizace společenských zábav, slavností, /oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy .../
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich života, a práce
- využívání praktických ukázek z okolí dítěte,
- tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody,
- kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci /vycházky do ulic, návštěvy důležitých institucí, budov
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci /vycházky do ulic, návštěvy důležitých institucí, budov
- přípravy a realizace společenských zábav, slavností, /oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy .../

Kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo dosáhnout klíčové kompetence v následující úrovni:

kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

5. ČLOVÍČEK PUTUJE PŘÍRODOU - ZELENÁ

Charakteristika integrovaného bloku:

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí témata:

Človíček chrání přírodu
Človíček ve světě zvířat
Človíček v rostlinném království
Človíček a čtvero ročních období

Věková skupina: 3 – 4,5 4,5 – 6 třídy zřízené dle § 16, odst.9

Časový rozsah: dlouhodobý

Dílčí vzdělávací cíle - očekávané:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy (*co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže*)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

Vzdělávací nabídka činností:

životní prostředí, svět přírody, vědy, techniky, prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, okolí domova, okolí školy, život a dění v obci - doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy); příroda živá i neživá (rostliny, živočichové), přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě); látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály); životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody); věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává); co je nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, s látkami ohrožujícími zdraví, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující); rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, hory, řeky, pohoří, světadíly, planeta Země, vesmír).

- přirozené pozorování okolní přírody, blízkého okolí, vycházky do okolí, výlety
- poučení o nebezpečných situacích /jedovaté rostliny, kontakt se zvířaty, nepříznivé
- přírodní a povětrnostní jevy, povodeň, požár.../ jak se chránit
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- praktické činnosti – pokusy, zkoumání, manipulace s materiály
- ekologicky motivované hravé aktivity /ekohry /
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí, pěstitelské a chovatelské činnosti
- přirozené i zprostředkované poznávání přísl. okolí, změn v přírodě /příroda živá x neživá, jevy, děje, rostliny živočichové, podnebí, atd./
- tvůrčí činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dítěte

Kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo dosáhnout klíčové kompetence v následující úrovni:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní kompetence

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

činnostní a občanské kompetence

- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

II.3 6. DOPLŇUJÍCÍ PROGRAMY A PROJEKTY

6.1 „CO TRÁPÍ SVĚT, ČLOVÍČKU....“

- Jak se človíček začíná seznamovat, respektovat a chránit prostředí, ve kterém žije Ekologické vědomí a svědomí

Charakteristika projektu:

Projekt je zaměřen na poznávání přírody a ochranu životního prostředí. Klade důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání praktickou činností. Vede děti k ekologickému myšlení a jednání na základě vlastních prožitků a zkušeností, k odpovědnému jednání vůči přírodě a k ochraně životního prostředí.

Dílčí cíle projektu:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- zvládání jednoduchých pracovních činností
- rozvoj poznávacích procesů na základě vlastních prožitků, osobní komentáře
- rozvoj smyslového vnímání a logického myšlení
- rozvoj tvořivosti při práci s přírodninami
- podporování zvědavosti, zájmu a radosti z objevování přírodních zákonitostí (pokusy)
- posilování pozitivních vztahů a vazeb k přírodě
- bezpečnost při práci dětí s nářadím a při pohybu v terénu
- osvojení si dovedností k ochraně životního prostředí a k péči o floru a faunu v MŠ i vlastních domácnostech
- elementární povědomí o přírodě v blízkém okolí a dění v něm (flora + fauna,...)
- povědomí o vlivu člověka na přírodu (člověk-stavitel x člověk-ničitel)
- zodpovědné jednání, pocit sounáležitosti.

Časový rozsah: celoroční projekt

Věková skupina: bez omezení (náměty volit dle uvážení pedagoga, doplněno o vlastní nápady)

Organizační formy: skupinové, individuální, frontální

Organizace prostorová: ve třídě, na zahradě, v lese,...

Pomůcky: jsou uvedeny u jednotlivých částí projektu

Metody: prožitkové a kooperativní učení hrou a vlastními činnostmi dětí

Klíčové kompetence:

- průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá při komunikaci s okolím
- orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě
- pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory,.....)

Projekt je podrobně zpracován a je součástí TVP ve třídách, je zařazován průběžně do jednotlivých myšlenkových map, popř.je zařazen jako samostatný integrovaný blok..

Přehled jednotlivých částí projektu s uvedením hlavních cílů

1. Fialová (září, říjen)

Cílem této části projektu je rozvíjet osobnost každého dítěte a budovat kvalitní vztahy ve třídě. Dobré vztahy ve škole a ve třídě jsou základem všeho, bez vztahů nelze budovat nic dalšího.

2. Žlutá (listopad, prosinec)

Cílem v této části projektu je, aby děti poznaly vlastnosti odpadového materiálu, odlišnosti jednotlivých druhů, naučit se s odpady správně nakládat a hravou formou seznámit děti s tříděním odpadu a s barevnými kontejnery.

3. Modrá (leden, únor)

Cílem: této části projektu je uvědomit si, že voda patří mezi základní podmínky života na Zemi. Jde především o vybudování takových postojů, které děti vedou být opatrnější, ohleduplnější a šetrnější.

4. Červená (březen, duben)

Cílem této části projektu je seznámit děti s půdou, jak je pro nás potřebná a užitečná. Zkrátka půda je naším největším bohatstvím.

5. Zelená (květen, červen)

Cílem je přivést děti k uvědomění si významu rostlin pro život, závislosti na rostlinách a nekonečného propojení koloběhu života. Zdůraznit roli rostlin a významu ochrany „zeleného království“ naší planety.

6.2 ČLOVÍČEK A DUHOVĚ ZDRAVÝ ŽIVOT

- zdravý životní styl

Charakteristika projektu: Pomocí poznávání nového, rozvíjíme a podněcujeme u dětí řeč, představivost a fantazii, děti tak mohou znázornit a vyjádřit své pocity vlastními činnostmi.

Časový rozsah: dlouhodobý, v průběhu celého roku

Věk: bez omezení

Organizační formy: skupinové, individuální, frontální

Téma, jádro projektu: vzdělávací

Metody: prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí

Aktivity z projektu realizovány: v herně na koberci, u stolečků ve třídě (kreslení, modelování,...), školní zahrada

Dílčí témata:

**Ve zdravém těle zdravý duch
Duhové mydlíčky
Dobrou chuť
Pozor děti, číhá na Vás nebezpečí!
I tvoje ruce mohou pomoci**

(základy první pomoci – interaktivní projekt ve spolupráci se Zdravotníky)

Projekt „Duhově zdravý život“ Projekt je podrobně zpracován a je součástí TVP ve třídách a obsahuje:

- Vzdělávací cíle
- Konkrétní pomůcky, básničky,...

Dílčí cíle projektu:

- Uvědomění si vlastního těla
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- Vytváření zdravých životních postojů a návyků jako základů zdravého životního stylu – protidrogová prevence, prevence patologických jevů
- Rozvoj a užívání všech smyslů

Obecný cíl:

Rozvoj osobnosti dítěte, jeho učení a poznání, osvojení hodnot naší společnosti, získání osobní samostatnosti a schopnosti působící na společnost

Projekt je podrobně zpracován a je součástí TVP ve třídách, je zařazován průběžně do jednotlivých myšlenkových map, popř. je zařazen jako samostatný integrovaný blok.

6.3 ČLOVÍČEK CESTUJE NAPŘÍČ SVĚTADÍLY....

- Globální učení a multikulturní výchova

Charakteristika projektu:

- Projekt si klade za cíl seznámit děti prostřednictvím dopisů od zajíčka Felixe se světem a provést je jednotlivými kontinenty. Tato aktivita je doplněna o mnoho dalších zajímavých činností (např. práce s mapou a globem, výtvarné tvoření z papíru, vyprávění příběhů apod.).

Časový rozsah : střednědobý

Věková skupina: 4 – 6 (7) let

Organizační formy: skupinové, individuální, frontální

Organizace prostorová: ve třídě, zahradě, v lese,....

Metody: prožitkové a kooperativní učení hrou a vlastními činnostmi dětí

Pomůcky: jsou uvedeny u jednotlivých projektových částí

Vzdělávací nabídka: je součástí jednotlivých částí projektu

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Očekávané výstupy:

- seznámit se s rozmanitým, pozoruhodným, nekonečně pestrým a různorodým světem lidí a zvířat, vnímat odlišnosti jednotlivých míst a kultur
- poznat a od sebe rozlišovat topografické symboly na mapě a globu (oceány, země, hory, řeky, města)
- učit se nová slova a aktivně je používat
- záměrně se soustředit na vyprávění, četbu

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení a užívání všech smyslů
 - rozvíjení řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
 - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
 - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
 - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
 - poznávání jiných kultur
 - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
 - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
-

Dílčí témata:

1. SVĚT A OBYVATELÉ MODRÉ PLANETY....

- 2. EVROPA** 2.1. Anglie – Londýn
 2.2. Francie – Paříž
 2.3. Itálie – Řím

Očekávané výstupy:

- seznámit se s novými pojmy a jejich významem (glóbus, mapa)
- rozlišovat obrazné symboly (oceány, země, hory, řeky, města)
- orientovat se v pojmech menší-větší, vyšší-nižší, širší-užší

3. AMERIKA 3.1. USA – New York

Očekávané výstupy:

- učit se nová slova a aktivně je používat
- orientovat se v prostoru i v rovině (nad - nahoře, pod - dole, na, vpravo, vlevo, uprostřed)
- podílet se na kolektivní výtvarné práci, vzájemně spolupracovat

**4. AFRIKA 4.1. Egypt – Káhira
 4.2. Safari – Keňa**

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat tvar, chuť a vůni
- dodržovat pracovní postup při nalepování
- soustředěně vyslechnout čtený příběh

Seznámení s pojmy:

Globální občanství - základy výchovy k myšlení v globálních souvislostech

Environmentální vzdělávání

Migrace

Udržitelný rozvoj

Odpadové hospodářství

Udržitelné technologie

Lidská práva

Intervence dalších subjektů:
- ADRA, Člověk v tísní, Inbáze,.....

Projekt je podrobně zpracován a je součástí TVP ve třídách, je zařazován průběžně do jednotlivých myšlenkových map, popř. je zařazen jako samostatný integrovaný blok.

6.4 ČLOVÍČEK TO TAKÉ UMÍ.....

- Logopedický projekt

Charakteristika projektu: Cílem je pomoci dětem s opožděným vývojem řeči a vadami řeči, zlepšit jejich řečové dovednosti před vstupem do ZŠ. Logopedická intervence probíhá v přirozeném prostředí MŠ, nabízí různé náměty her a činností podporujících správný řečový rozvoj dítěte.

Časový rozsah: dlouhodobý - v průběhu celého roku

Věková skupina: bez omezení

Organizační formy: skupinové, individuální, frontální

Metody: prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí, LOGOHRÁTKY

Klíčové kompetence:

- Komunikativní kompetence - ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

Pomůcky:

Šimonovy listy (1-10), sešity Jaro, Léto, Podzim, Zima, Čtveřice obrázků - Relaxační míče velké, malé, šlapadla, trampolína, padák, chodítka - Počítačové programy MÉĎA, BREBTA, Interaktivní tabule, magic box,....

Cíle tematického celku (obecně):

- pomoci dětem, aby uměly žít ve společenství ostatních lidí a přináležet k němu - ke své třídě, k ostatním dětem v MŠ
- rozvíjet základní kulturně společenské návyky (pozdravit, poprosit, poděkovat), postoje a dovednosti dítěte
- vytvářet schopnost rozvíjet citové vztahy k novému okolí dítěte
- rozvíjení jemné motoriky při mačkání plastelíny a papíru

Očekávané výsledky (obecně):

- navazování kontaktu s novými dětmi, překonávání studu, začlenění se do kolektivu
- navazování kontaktu s dospělým, komunikovat s ním vhodným způsobem
- zvládat jednoduché úkony
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí pomocí různých technik (kresba tuží, výrobky z papíru, malování)
- vést k ovládnutí koordinace oka a ruky při práci s papírem
- uvědomování si vlastních smyslů

Příklady činností:

Noví kamarádi:

- poznávání jmen nových dětí,

- *hry, vycházky, individuální rozhovory*
- *znát své jméno, příjmení, značku, třídu*
- *hra Na listonoše*
- *logopedické rozcvičky:*
- *rytmizace jmen "Jak se jmenuješ?"*
- *poznávat kamarády po hlasu*
- *zážitky z prázdnin*
- *kresba fixem, "Kde jsem byl o prázdninách"*

Chodím do MŠ:

- znát adresu MŠ, jména učitelek, dodržovat pravidla společenského chování

- *průběžně se seznamovat (pozdrav, požádání, poděkování)*
- *malování temperou – Moje paní učitelka*
- *čtení příběhu Proč maminka Adámka nechce*
- *orientace v prostředí MŠ - třída, chodba, jídelna*
- *hra s maňáskem Pepou*

Poznáváme Košíře:

- orientace v okolí MŠ - cesta na zahradu MŠ, významné budovy

- *kreslení tuží – Lesopark*
- *Píseň "Na tom pražském mostě"*
- *chování na ulici - přechod pro chodce*
- *práce s knihou - Kluci, pozor, červená!*
- *pohybová hra Na barevná auta*
- *logopedické rozcvičky:*
 - *nápodobu zvuků dopravních prostředků*

Sklizeň ovoce:

- roční doba: podzim - dozrávání ovoce, druhy ovoce, rozdíl ovoce - zelenina

- *ochutnávání ovoce, (vůně, vzhled, tvar, barva)*
- *píseň Foukej větříčku*
- *čtení O jabloňce*
- *logopedické rozcvičky:*
 - *určování první hlásky ve slově*
 - *rozlišování ovoce hmatem (správné vyslovení všech hlásek názvu ovoce)*

Co je Vinobraní:

- hroznové víno - chuť, barva, vzhled, ochutnání

- *počítání kuliček hroznového vína*
- *modelování hroznu vína*

Čas draků

- pozorování počasí, kdy pouštíme draka

- *výroba papírových draků*
- *báseň Ten můj drak papírák*
- *pouštění draků na vycházce v parku*
- *počítání draků, pojem dole, nahoře*
- *logopedické rozcvičky:*
 - *foukání do ocasu draka*
 - *nápodobu větru - fí, fů*

- Projekt je podrobně zpracován a je součástí TVP ve třídách. Součástí je nabídka činností k rozvíjení jemné motoriky, motoriky mluvidel, grafomotoriky, koordinaci oko – ruka, k rozvoji jednotlivých smyslů, k mluvním dovednostem.

1. Na začátku roku proběhne depistáž – zjištění rozsahu vad
2. Doplnění IVVP ve spolupráci s logopedkou, speciálním pedagogem a SPC
3. Pravidelná intervence v součinnosti logoped x spec.pedagog x učitel x rodič x dítě
4. Práce dle nových metod, využití didaktických pomůcek, odborných knih, ICT
5. Pravidelné LOGOHRÁTKY ve třídách – zajišťují logopedičtí asistenti ve spolupráci se speciálními pedagogy školy

6.5 ČLOVÍČEK JDE CESTOU NECESTOU PO SVÉM OKOLÍ

- Místopis

Charakteristika projektu:

Námět projektu „Človíček jde cestou necestou po svém okolí“ vychází z integrovaného bloku školního vzdělávacího programu s názvem „Človíčkovo okolí a svět“. A proč „cestou necestou po svém okolí?“ V současné době je velice důležité vést děti k lásce domovu a k přírodě, vytvářet vztah ke svému okolí, ve kterém dítě žije a vést ho k posilování prosociálního chování a postojů ve vztahu k ostatním lidem, vážit si svého života pro jeho jedinečnost, vést k vytváření zdravých životních návyků. Pomocí poznávání nového, rozvíjíme a podněcujeme u dětí představivost a fantazii dětí, řeč, děti tak mohou znázornit, vyjádřit své pocity vlastními činnostmi.

Dílčí témata:

**Cestou do lesoparku Cibulka
Cestou parkem k historickým objektům
Po cestě k pramenům a studánkám
Jedeme na výlet – Pražský semmering
Cestičkou k lesnímu hřišti**

Časový rozsah: v průběhu celého roku, lze přizpůsobit aktuální situaci a podmínkám

Věk: 3 – 6 let /7 let/

Organizační formy: skupinové, individuální, frontální

Téma /jádro/ projektu: vzdělávací

Metody: prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí

Aktivity z projektu realizovány: lesopark, okolí mateřské školy – Košíře, Jinonice

Projekt „Človíček jde cestou necestou po svém okolí“ obsahuje:

Vzdělávací cíle
Tematické části
Obrazový materiál
Lesopark Cibulka

- Projekt je podrobně zpracován a je součástí TVP ve třídách

Cíle projektu: Cílem projektu je vytváření si elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách; vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností s planetou Zemí. Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování); rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.

Obecný cíl: rozvoj osobnosti dítěte, jeho schopnosti poznávání, učení a osvojení si základních principů hodnot zdravé společnosti.

Vzdělávací cíle:

Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
Seznamování se světem kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vytváření si elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností s planetou Zemí
Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
Rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.

6.6 ČLOVÍČEK VE SVĚTĚ POČÍTAČŮ

- ICT, interaktivní tabule

Charakteristika projektu:

Projekt je zaměřen na rozvoj práce s moderními technologiemi - poznávání výpočetní techniky, seznámení a práci s výukovými programy. Pomocí vhodných programů budou zkvalitňovány získávané poznatky. Řízená činnost bude prováděna v době ranních nebo při odpoledních spontánních činnostech dětí. Pomocí poznávání nového, rozvíjíme a podněcujeme u dětí představivost a fantazii dětí, řeč, děti tak mohou znázornit, vyjádřit své pocity vlastními činnostmi.

Dílčí témata:

Seznamování ICT školy – Interaktivní tabule, Magic box, internet, tablet

Časový rozsah: v průběhu celého roku

děti 4,5 roku => 15 minut

děti 4,5 – 5 let => 20 minut

děti 5 – 6 /7/ let => 25 minut

Věk: 4,5 – 6 let /7 let/

Organizační formy: skupinové, individuální

Téma /jádro/ projektu: vzdělávací

Metody: prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí

Aktivity z projektu realizovány: u interaktivních tabulí a Magic boxu

Pomůcky: Interaktivní tabule, Magic box, počítačové programy, internet

Projekt „Človíček ve světě počítačů“:

- *Projekt si samostatně rozpracuje pedagog za pomoci PC programů, internetu,*
- *Tento projekt může sloužit jako vzdělávací metoda pro práci s integrovanými bloky Učitel si naplánuje obsah práce a vzdělávací nabídku v interaktivním programu.*

Cíle projektu: Cílem používání internetu, interaktivních tabulí a magic boxu v mateřské škole je využívat je jako jednu z nových metod, která může zpestřit vzdělávání předškolních dětí. Pro vzdělávání dětí je podstatný obsah jednotlivých počítačových programů a návaznost v integrovaných blocích.

Obecný cíl: rozvoj osobnosti dítěte, jeho schopnosti poznávání, učení a osvojení si základních principů hodnot zdravé společnosti.

Vzdělávací cíle:

Osvojování si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví

Rozšiřování vědomostí a poznatků samostatně i v kolektivu dětí

Práce s bezpečným internetem, interaktivní tabulí, magic boxem.

Rozvíjení vztahů mezi dětmi: dodržování jasně daných pravidel, obhajoba názoru, výměna rolí, poučení z vlastních chyb a jejich připuštění – oprava

6.7 ČLOVÍČEK NA CESTĚ K INKLUZI A TOLERANCI

- Posilování sounáležitosti nejmladší generace s nejstarší, tj. tolerance ke stáří
- Posilování socio– kulturních vztahů k jiným etnikům a národům
- Rozvíjení inkluzivních a tolerančních postojů ve vztahu soužití s lidmi s různými typy zdravotních postižení
- Rozvíjení a posilování pocitu zodpovědnosti za své chování
- Globální a multikulturní vzdělávání

Charakteristika projektu:

Projektem se snažíme pomoci dětem pochopit a řešit mezigenerační vztahy (stáří, ale i sourozenecké a rodinné vazby), tolerantně vnímat a přijímat přítomnost jiných etnik v naší společnosti, a osoby se zdravotním postižením vnímat jako rovnocenného jedince. Přiměřenou formou se děti seznámí s pojmy *globální svět*, *zakotvený ve společnosti*, *angažovanost*, *globální zodpovědnost*, *globální občanství*. Snaží se děti přiměřenou formou seznámit s novými pojmy a jejich obsahem.

... MÁ BÝT GLOBÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ SOUČÁSTÍ VZDĚLÁVÁNÍ ?

- Připravuje děti na život v současném propojeném světě
- Vede děti k porozumění jejich bezprostředního okolí
- Vede je k chápání toho, jak naše chování může mít vliv na lidi a životní prostředí jinde ve světě
- Seznamuje je přiměřenou formou s pocity ze změn způsobené událostmi jinde

Témata: Dotkneme se a zjistíme co je:

Globální občanství - základy výchovy k myšlení v globálních souvislostech

Environmentální vzdělávání

Migrace

Udržitelný rozvoj

Odpadové hospodářství

Udržitelné technologie

Lidská práva

Intervence dalších subjektů:

- ADRA
- Člověk v tísni
- InBáze
- Domov pro seniory Palata
- místní spolky
- rodiče
- Persona Dolls

Dílčí témata:

O stáří a starých lidech

Napříč světadíly

Jsme spolu.....

Multikulturní týden

Bedýnky pohádek

Multikulturní vaření

Persona Dolls

ČASOVÝ ROZSAH: celoroční projekt

VĚK: bez omezení

ORGANIZAČNÍ FORMY: skupinové, externí exkurze, společná setkávání, pedagogická intervence

TÉMA / JÁDRO/ PROJEKTU: vzdělávací a výchovné

METODY: prožitkové a kooperační učení hrou a činnostmi dětí, exkurze, besedy, praktické činnosti

AKTIVITY Z PROJEKTU REALIZOVÁNY: besedy, externí návštěvy uvnitř i vně, výtvarné aktivity, multikulturní setkávání,....

OBECNÉ CÍLE:

Rozvoj osobnosti dítěte, osvojení si hodnot naší společnosti, získání osobní samostatnosti a schopnosti působící na společnost, empatie a pochopení.

Posilování spolupráce školy s rodiči dětí (besedy, otevřený přístup ve vztahu rodič – dítě – škola a naopak).

Výchova dětí i dospělých / rodiče, zaměstnanci MŠ/ k toleranci ke starým lidem, zdravotně postiženým lidem a jiným etnikům.

CÍLE PROJEKTU:

- Vytváření prosocionálních postojů dětí (sociální citlivost, tolerance, respekt,...)
- Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- Seznamování s místem a prostředím ve kterém žijeme a kde žijí i jiné národy
- Seznamování se základy globálního občanství

VÝSTUPY:

- Odpovědnost
- Sociální ohleduplnost
- Morální vědomí a návyky
- Kulturní vnímavost
- angažovanost
- Lidská práva

KOMPETENCE:

- Má elementární poznatky o světě lidí, kultuře, přírodě, o jejich rozmanitostech a proměnách
- Všímá si dění i problémů ve svém okolí
- Dovede využívat informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává
- Ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky
- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším
- Rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlivost a lhostejnost
- Je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnosti
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

REALIZACE JEDNOTLIVÝCH DÍLČÍCH TÉMAT:

- O STÁŘÍ A STARÝCH LIDECH

Spolupráce s domovem pro seniory Palata – vzájemné návštěvy s programem a dílnou jsou prioritní pro tuto část projektu.

Nabídka her a vhodných činností – volte dle možností věkové skupiny:

Kartičky věků:

Na kartičkách z tvrdého papíru jsou napsány číslice, které znamenají určitý věk. Děti popisují, co se v tomto věku s člověkem děje (narození, vstup do MŠ, do ZŠ, je dospělý,.....), přiřadí kartičku věku jejich rodičů, prarodičů,...

Časová osa:

Děti řadí obrázky lidí v různém věku za sebou ve správném sledu.

Nejstarší člověk, kterého znám:

Rozhovory v komunitním kruhu, hledání co je společné, co pro nás znamenají, popř. co nám na nich vadí a proč.....

Poslech písni Starý muž / Nohavica/, Stáří /Hapka, Horáček/,.....

Přiveď svého dědečka, babičku

Řízené besedy a prarodiči ve školce v jednotlivých třídách – vzpomínky na dětství, jaké to bylo tehdy, co jsme dělali, když jsme byli malí, jak vypadalo okolí školky a blízké okolí,.....

Jaké jsme měli, hračky, vždyť nebyla televize,.....

- **NAPŘÍČ SVĚTADÍLY**

Propojení s projektem „Napříč světadíly“. Besedy s dobrovolníky neziskové organizace centrum Narovinu, promítání dokumentů z této oblasti, seznámení s hračkami, oblečením, nádobím,..... Vyrábění hraček jak to dělají děti v Keni, Nairobi,.....

Interaktivní besedy s ADRA :

Pro mladší děti:

- Výlety do světa – Keňa, Mongolsko, Kambodža

Získané kompetence: komunikace v mateřském jazyce, schopnost učit se, kulturní povědomí a vyjádření, sociální a občanské schopnosti.

Cílem programu je vytvořit povědomí o existenci rozmanitých kultur a upevnit předpoklady pro interkulturní porozumění.

Pro starší děti:

- Daleká cesta banánu, čokolády, trička

Získané kompetence:

Kompetence k učení – dítě pozoruje okolí a všímá si elementárních souvislostí, získává elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky

Komunikativní kompetence – osvojování nové slovní zásoby, samostatné vyjadřování myšlenek, sdělení, formulace otázky i odpovědi

Sociální a personální kompetence – dítě je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence – dítě spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že jej může ovlivnit

Cílem programu je upevnit povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a vlivu člověka na životní prostředí.

- **JSME SPOLU....**

Charakteristika programu: Pěstování sounáležitosti, ochoty pomoci, upevňování rodinných i dalších vazeb. Pořádání kazuistických seminářů, besed, společné akce pro všechny, soutěže, dílny, besídky.....

- Integrace zdravotně postižených
- Spolupráce s rodiči – besedy s odborníky, Drbárny – pořádané školou do pomoci zapojovat děti i rodiče.
- Spolupráce s neziskovou organizací Člověk v tísni, která zřizuje komunitní centrum pro děti ze sociálně slabého prostředí a děti romského etnika
- Spolupráce s neziskovou organizací APLA, ADRA, CTA, Raná péče, InBáze,.....

Získané kompetence - děti:

S ohledem na dětský věk má povědomí o kulturní a společenské rozmanitosti

Dítě chápe jedinečnost každého jedince

Dítě chápe, že odlišnost neznamena vyloučení ze společnosti

Dítě si uvědomuje zodpovědnost za své chování

Získané kompetence – dospělá veřejnost:

Každý chápe zodpovědnost za svět, ve kterém žijeme

Osvojené dovednosti bránit se negativním společenským jevům

Dovednost přijímat a respektovat pravidla, která respektuje většina

Dovednost hovořit věcně a racionálně v krizových situacích

Každý chápe svou zodpovědnost, práva a povinnosti

Cílem programu je posílení a utváření sounáležitosti s lidmi – dětmi s různými odlišnostmi, handicapem a vytváření postoje tolerantního a ohleduplného chování

Posílení prevence vůči patologickým společenským projevům ve společnosti (xenofobie, šikana, aj.)

- MULTIKULTURNÍ TÝDEN

Charakteristika programu: Projekt si klade za cíl **usnadnit dětem pochopit rozdíly, podobnosti a souvislosti mezi životy lidí v jiných zemích a porozumět ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním a kulturním procesům, které je ovlivňují. Chceme je v rámci jejich možností směřovat k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.**

Hlavní myšlenka:

Projekt má obohatit kulturní život veřejnosti žijící nejen v lokalitě Praha Smíchov – Košíře. Svou aktivitou se snažíme posílit prevenci paranormálních společenských jevů, vytvářet klima pro utváření tolerantních postojů vůči cizincům a národnostním menšinám žijící kolem nás.

Jednorázový projekt, který završuje celý integrovaný blok **Človíček na cestě k inkluzi a toleranci.**

Poukazuje a zhodnocuje multikulturní prostředí v naší škole.

Na každý den jednoho týdne je připraven dopolední vzdělávací program, který zachycuje všechna témata všech programů integrovaného bloku.

V celistvých souvislostech si mohou děti upevnit své znalosti, dovednosti i kompetence svého kulturně-sociálního chování.

Spolupráce s rodiči a pedagogy je nedílnou součástí realizace tohoto programu (promítáním filmů, fotodokumentací z cest kolem světa, přípravě interaktivních pořadů a her pro všechny děti naší školy)

Cílem programu je rozvíjet globální myšlení dětí, upevňovat globální vnímání společnosti a světa samotnými zaměstnanci školy a tím vytvářet klima tolerantního a inkluzivního cítění a prožívání. V neposlední řadě chceme upevňovat a rozvíjet spolupráci s rodiči a širší veřejností v blízkosti školy.

Získané kompetence:

Dítě se umí bránit projevům, které jsou mu nepříjemné

Dítě umí rozlišit co je správné a co není správné

Dítě umí respektovat potřeby druhých

Dítě se začíná orientovat v pojmech: spravedlnost, svoboda, odpovědnost, lež

- BEDÝNKY POHÁDEK

Cílem je vytvoření bezpečného a otevřeného prostoru ke vzájemnému porozumění mezi lidmi různých etnik a kultur.

Charakteristika projektu: Pravidelná interaktivní setkávání s lektory neziskové organizace InBáze a realizace Bedýnek příběhů.

Bedýnky příběhů jsou tvořivé dílny pro děti. Každá dílna je zaměřená na jednu zemi, ze které pochází početná skupina cizinců žijících v České republice. Kultura konkrétních zemí je dětem přiblížena pomocí vyprávění pohádek a následné výtvarné dílny, kdy děti mají možnost pohádku zpracovat pomocí tradičních materiálů a technik dané země.

Bedýnky příběhů vznikly na základě tvořivých dílen, které pořádá InBáze v Městské knihovně v Praze.

Bedýnky příběhů:

V každé bedýnce příběhů se děti v první části poslechnou pohádku v českém jazyce a jazyku dané bedýnky, následuje tvořivá dílna.

Běloruská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou běloruskou pohádku v českém a běloruském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna vyrábění zvířátek ze sena a slámy.

Egyptská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou egyptskou pohádku v českém a arabském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna malování egyptských hieroglyfů a arabské kaligrafie.

Gruzínská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti poslechnou gruzínskou pohádku v českém a gruzínském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna s proutím a keramickou hlínou.

Indická bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou indickou pohádku v českém a hindském jazyce, a poté následuje výtvarná vyrábění mandal z písku a svícňů inspirovaných vzorem mehendi.

Kamerunská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti poslechnou kamerunskou pohádku v českém a francouzském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna vyrábění razítek a tisknutí na látku.

Mongolská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou mongolskou pohádku v českém a mongolském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna práce s tradičním mongolským materiálem – ovčím roumem.

Ruská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou ruskou pohádku v českém a ruském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna inspirovaná tradiční chochlomskou malbou na dřevěné nádoby.

Srbská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou srbskou pohádku v českém a srbském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna tkaní koberců a malování dýní.

Syrská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti poslechnou syrskou pohádku v českém a arabském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna tepání do kovu a práce s alobalem.

Ukrajinská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti poslechnou ukrajinskou pohádku v českém a ukrajinském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna inspirovaná tradičními technikami práce s krajkou a látkou.

Uzbecká bedýnka příběhů

V první části dílny si děti si poslechnou uzbeckou pohádku v českém a uzbeckém jazyce, a poté následuje výtvarná dílna inspirovaná tradičním materiálem hedvábím a bavlnou.

Vietnamská bedýnka příběhů

V první části dílny si děti poslechnou vietnamskou pohádku v českém a vietnamském jazyce, a poté následuje výtvarná dílna inspirovaná tradičními technikami práce s papírem.

- MULTIKULTURNÍ VAŘENÍ

Charakteristika programu: Program je určen pro rodiče dětí naší školy a přátel, či obyvatelům žijícím v blízkosti školy. Vnitřním obsahem tohoto programu je vytváření a spolupodílení se na občanské společnosti.

Těžištěm náplně programu jsou lidé různých etnik, kteří jsou ochotni představit svou kulturu pomocí gastronomie. K setkáním dochází přibližně 4x (dle možností rodičů a personálu) v čase školního roku, jedno z těchto setkání je v rámci Multikulturního týdne.

Cílem programu je posílení důvěry mezi zaměstnanci, především pedagogy naší školy a rodiči dětí naší školy ve výchově a vzdělávání směrem k inkluzi, toleranci a předcházet tak výskytu patologických společenských jevů jak mezi dětmi, tak i mezi dospělými nejen v prostředí školy, ale i mimo ni.

Získané kompetence:

Každý respektuje svobodu toho druhého

Každý přijímá každého s jeho odlišnostmi a jedinečností

- PERSONA DOLLS

Charakteristika projektu: Smyslem přístupu dle metody Persona Dolls je pomoci pedagogům mluvit s dětmi o tématech, která se špatně vysvětlují. Učí, jak reagovat na předsudky a jak podporovat naplňování průřezových témat

a klíčových kompetencí RVP pro PV. Panenky přicházejí do kolektivu dětí a sdílejí s nimi svůj životní příběh a vybízejí děti, aby s nimi sdílely ten svůj. Panenky fungují jako prostředníci mezi učitelkami a dětmi i mezi dětmi navzájem, pomáhají dětem mluvit o sobě a bránit se, když se jim někdo posmívá kvůli odlišnosti, chudobě nebo jinému jazyku. Práce s panenkou učí i dospělé a pedagogy. Učí pedagogy neříkat „on to tak nemyslel“, nebo „to nic není“ v situacích, kdy se děti navzájem zraňují předsudky. Učí pedagogy, jak s dětmi mluvit o věcech, které se těžko vysvětlují. Jde o komplexní podporu multikulturního vzdělávání dětí předškolního věku.

Personální zabezpečení projektu: 3 učitelky jsou proškoleny v metodě práce s panenkou Persona Dolls. S metou pracují ve svých třídách, v případě potřeby probíhá intervence tam, kde je potřeba. *Myšlenkou je, aby učitelky věděly, na koho se obrátit v případě, kdy dochází ke zraňování dětské osobnosti – Panenka Persona Dolls je připravena vždy pomoci.*

Metoda Persona Dolls byla v ČR představena v roce 2012. V rámci projektu Persona Dolls – metoda podporující rovný přístup ve vzdělávání - vznikl mentorský program a regionální síť pedagogů pracujících s Persona Dolls. V roce 2015 byli proškoleni první certifikovaní lektori v ČR a tento vzdělávací program nabízí společnost Člověk v tísni o.p.s.

Vzdělávací kurz je 9 denní, v rámci jednotlivých setkání se pedagogové seznámí s podstatou metody Persona Dolls a přístupem vědomé práce s předsudky. Vytvoří si svoji panenku Persona Dolls podle potřeb skupiny dětí, se kterou pracují, absolvují povinnou praxi a získají zpětnou vazbu. V rámci kurzu se střídají praktické, teoretické a sebezkušenostní aktivity, které se věnují představám normality a reflexi toho, jak s dětmi mluvíme.

Kdo jsou Persona Dolls?

Persona Dolls jsou panenky s osobností. Mají stejně jako děti svoje jméno, rodinu, domov, svůj příběh. Panenky přicházejí do kolektivu dětí, sdílejí s nimi svůj životní příběh a vybízejí děti, aby s nimi sdílely ten svůj. Panenky fungují jako prostředníci mezi pedagogy a dětmi i mezi dětmi navzájem, pomáhají dětem mluvit o sobě a bránit se. Metoda dále rozvíjí u dětí schopnost sebevyjádření, empatii, respekt a péči o druhé. Pomáhá dětem i dospělým oceňovat rozmanitost, podporovat sounáležitost a schopnost vyslechnout, zhodnotit a eventuálně navrhnout řešení či nalézt postoj k danému tématu. Podněcuje také schopnost přemýšlet nejen o sobě, ale i o druhých, když se jim někdo posmívá kvůli odlišnosti, chudobě nebo jinému mateřskému jazyku.

Cíle metody:

Práce s Persona Dolls vychází z přístupu anti-bias, neboli vědomé práce s předsudky a sleduje tyto cíle:

1. posilovat sebevědomí dětí z hlediska jejich identity a vztahových skupin
2. umožnit dětem zažívat rozmanitost
3. podnítit kritické myšlení vůči předsudkům, jednostrannosti a diskriminaci
4. podpořit děti, aby se stavěly předsudkům a diskriminaci

Získané kompetence:

rozvoj vzájemné empatie a solidarity

naučí se pojmenovat své pocity a vyjádřit své myšlenky

posílí vlastní sebeúctu a pozitivní sebepojetí

posílí umění vést dialog, být zodpovědný a jednat v duchu fair play

Kompetence vyplývající z celoročních projektů- dítě ukončující předškolní vzdělávání by mělo dosáhnout klíčové kompetence v následující úrovni:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

III. EVALUAČNÍ ČINNOST

III.1 EVALUACE A AUTOEVALUACE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

EVALUACE: proces systematického shromažďování informací a jejich analýzy podle předem daných pravidel, jednodušeji jde o řízené hodnocení podle předem daných pravidel. Slouží zejména k optimalizaci kvality pedagogické činnosti i podmínek, za kterých předškolní vzdělávání probíhá. Pedagogické pracovnice jsou vedeny k tomu, aby vzdělávací činnosti, podmínky, situace a dosahované výsledky vzdělávání sledovaly, hodnotily a získané poznatky využily pro další zkvalitnění činnosti školy. Ze získaných poznatků vyvozuje ředitelka školy odpovídající závěry pro vlastní práci, pro práci pedagogického sboru i jednotlivých členů.

Cílem evaluace je ověřit a zlepšit kvalitu.

AUTOEVALUACE: soustavné vyhodnocování procesu vzdělávání a jeho výsledků v rámci MŠ, systematické shromažďování informací, jejich analýza a porovnání s kritérii ŠVP za účelem získání zpětné vazby o naplňování vzdělávacích cílů.

- **Ředitelka školy:** hodnotí svoji pedagogickou a řídicí práci, kontroluje a hodnotí práci učitelek, provozních zaměstnanců, práci zaměstnanců kuchyně, hospodářku, statutárního zástupce.
- **Pedagogické pracovnice:** sledují a posuzují účinnost vzdělávacího programu na úrovni třídy, zaznamenávají. Kontrolují a hodnotí podmínky, v nichž se vzdělávání uskutečňuje. Ze získaných poznatků vyvozují závěry pro svou další práci. Rovněž se podílejí i na evaluaci celé školy.
- **Koordinátor inkluze:** sleduje komplexně práci školy vzhledem k inkluzi
- **Provozní zaměstnanci:** hodnotí především kvalitu vlastní odvedené práce podle její specifiky. Analyzují a hodnotí, zda jejich činnost byla dostatečně odborně provedena. V případě problémů řeší jeho odstranění, vyvozují závěry pro zkvalitnění další práce.

III.1.1 Přehled základních evaluačních činností

Evaluace na úrovni školy

Evaluace na úrovni třídy

Evaluace na úrovni jednotlivce

- hodnocení rozvoje dítěte
- hodnocení, sebehodnocení učitelky

Evaluace na úrovni školy – sledovány a vyhodnocovány budou oblasti:

- Vzdělávací program – soulad ŠVP PV a RVP PV , integrované bloky a projekty
- Podmínky a průběh vzdělávacího procesu- výsledky vzdělávání, kvalita podmínek vzdělávání
- Evaluace podmínek školy
- Spolupráce s rodiči a dalšími partnery
- Cesta k inkluzi

Provádí ředitelka, výsledkem je zpráva, která je součástí dokumentace školy – formulář příloha č18

Na úrovni třídy pedagog provádí:

- evaluaci integrovaných bloků
- hodnocení třídy dětí
- hodnocení jednotlivých dětí (pedagogická diagnostika)
- zajištění podmínek pro integraci a jejího významu pro všechny
- tvorba a vyhodnocování PLPP
- hodnocení sebe sama (sebereflexe)

Pedagog je zároveň v rámci školy hodnocen:

- ředitelem
- popř. jiným učitelem

Koordinátor inkluze

- zajišťuje soulad práce učitelky a AP na úrovni tříd
- průběžně vyhodnocuje PLPP s učitelkou ve třídě, IVP a OŠD
- je hodnocen ředitelkou školy

III.1.2 Metody a prostředky evaluačních činností

Metody:

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovor s dítětem
- rozhovor s rodiči
- konzultace s odborníky
- diskuse, porady, hospitace
- rozbor herních aktivit
- rozbor procesu učení, vhodné využití didaktických her
- rozbor jazykových dovedností, úroveň komunikace
- rozbor a analýza prací a výtvarů dítěte - portfolia
- rozbor osobní dokumentace dítěte
- anamnézy – osobní, rodinná
- sociometrické metody chování ve skupině
- analýza vlastní pedagogické aktivity
- rozbor dotazníků a anketní lístků
- rozbor videozáznamů

Prostředky:

- průběžná analýza a hodnocení vlastní vzdělávací práce / naplňování cílů ŠVP v souvislosti s hodnocením individuálních pokroků dítěte/
- průběžná kontrola realizace hodnocení dětí a vedení diagnostických záznamů a jejich zpětné využití
- hodnocení vzdělávacího procesu v jednotlivých třídách – průběžné, pololetní, závěrečné

III.1.3 Časový plán evaluační činnosti

UČITELKY VE TŘÍDÁCH:

Hodnocení naplňování cílů rámcového programu	Průběžně
Hodnocení jednotlivých dětí /evaluační záznam, záznam do TVP, IVP/ • IVP na základě doporučení speciálního pedagoga a SPC • PLPP • Děti s OŠD	- datovaný výchozí stav – do konce září, dále průběžně - vývojový posun, stagnace - průběžně - zpětná vazba, stanovení dalšího postupu ve spolupráci se spec.ped.
Hodnocení integrovaných bloků /způsob zpracování a realizace, vzdělávací přínos pro děti /	Po ukončení integrovaného bloku
Hodnocení třídy dětí	Vstupní, výstupní
Autoevaluace, osobnostní růst, sebevzdělávání, sebereflexe	1x ročně, dále při hodnotícím pohovoru s ředitelkou, na poradách
Vedení povinné třídní dokumentace	měsíčně
Hodnocení podmínek pro integraci	Po ukončení integrovaného bloku

KOORDINÁTOR INKLUZE:

Soulad práce učitelka x AP	měsíčně
PLPP	Pomáhá učitelce průběžně, jinak v momentě nedostačující podpory a nutnosti vyšetření PPP,SPC
IVP	3x ročně
OŠD	3x ročně

ŘEDITELKA:

Kontrolní a hospitační činnost	Dle ročního plánu
Autoevaluace	1x ročně
Evaluace práce školy	1x ročně
Hodnocení školy – celkové / dotazník pro rodiče/	1x ročně
Individuální pohovory se zaměstnanci	1x ročně

III.2 EVALUAČNÍ FORMULÁŘE

Všechny formuláře jsou součástí příloh ŠVP PV.